

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél.) félémelet. Telefon: 41-12. Szerkesztőségi hivatalos órák: délután 4-11 óráig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Hivatali: Bajcsy-Zsilinszky utca 1. szám, (Független Kisgazdapárt helyiségénél.) félémelet. Telefon: 4-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

A MARSHALL-TERV CSÖDJE

Az amerikai pénzügyminiszter nyilvánosságra hozta, hogy az Egyesült Államok háztartásának ez év első felére eső deficitje 3,3 milliárd dollár. Ugyanakkor a hivatalos jelentés azt sem tudja eldönteni, hogy az elmúlt év végén az USA államadóssága nem kevesebb, mint 257 milliárd dollár volt.

A világimperializmus vezető országának e hatalmas államdeficitje és adóssága nem csupán az Egyesült Államokat érinti, hanem komoly kihatással van az imperialista-kapitalista tábor minden frontszakaszára, elsősorban azokra az államokra melyeknek kormánya, a dolgozók akarata ellenére, magára vállalta a Wall-Street urainak íráját. Az egyre súlyosbodó amerikai gazdasági helyzet következménye volt, hogy az USA 25 százalékkal csökkentette a marshallizált országoknak szánt „segélyt”. Hoffman a Marshall-terv igazgatója kénytelen volt beismerni, hogy az Egyesült Államok az elmúlt években „tulköltözködött” és ha a kiadásokat a „veszélypont” alá akarják szorítani, úgy csökkenteni kell a védelmi kiadásokat és a külföldi segélyeket.

A Marshall-terv „segélyt” tehát 25 százalékkal csökkentik. Még jól emlékszünk azokra a nagyméltú imperialista kijelentésekre, melyek a Marshall-terv beharangozásakor a tervben résztvevő államok „gazdasági talpraállítást, anyagi jólétet” ígérték. Amikor azután valóra kellett volna válni a bőbeszédű ígéretek, a marshallizált országok népe, elsősorban természetesen a dolgozó tömegek, egy csapásra megtudták, hogy mi a különbség az imperialista ígéretek és a szomorú valóság között.

Pregnánsan foglalta össze a Marshall-terv lényegét népünk nagy vezetője, Rákosi Mátyás, amikor kijelentette: — A Marshall-terv úgy támogatja a népet, mint az akasztott embert a kötél. Mert semmi egyéb nem történt a Marshall-terv „segély” címen, mint hogy a telhetetlen amerikai imperializmus korlátlan hatalmat kapott a csatlósállamokban. Amennyi kiselejteztet eladatlan áru, selejt és szemétként akadt az Egyesült Államokban Washingtontól San-Franciscoig, azt mindent megkapták a marshallizált államok, melyek egyik napról a másikra ébredtek rá arra, hogy iparuk halálra van ítélve, mert az imperialisták dirizálnak abban, hogy mit és mennyit lehet termelniük, természetesen az amerikai ipar szempontjából, hogy kulturájukat ellepje az amerikai giccs szennyes áradata és a művészet üzletemberek profitserző eszközévé aljasult. Növekvő nyomor, éhség, nyomasztó munkanélküliség, sztrájkok nőttek fel a Marshall-terv nyomán, a nép elégedetlensége egyre fokozódott, de a csatlós államok népszerűsége

mánya, hátában az amerikai imperialistákkal, a fegyveres erőszakhoz nyúlt a nép jogos felháborodása ellen.

A Marshall-terv legdélkeletibb csatlós kezdettől fogva Anglia. Az angol dolgozók élet színvonalát hasonlítva össze az a beszédes párhuzam, melyet a berlini Tribuna vont az angol és a magyar dolgozók élet színvonalá között, megjegyezve, hogy a háború előtt az angol munkás jobban élt, mint a magyar dolgozó. A számok azt mutatják, hogy az angol dolgozók élet színvonalát ma milyen alatta van a magyar munkás élet színvonalának. Még érdekesebb az összehasonlítás, ha az élet színvonal emelkedését az elmúlt évek tükrében, tehát fejlődésében, illetve süllyedésében tekintjük. Ekkor világosan kitetszik, hogy Magyarországon s vele együtt a többi népi demokratikus országban szinte törvényszerűen növekszik az élet színvonal, az imperialista táborban pedig a csökkenő reálbérek, a növekvő munkanélküliség, süllyedő élet színvonal jelzi az igazi helyzetet, az imperializmus egyre szélesedő válságát.

De térjünk vissza oda, ahonnan cikkünk elején kiindultunk. Hogyne süllyedne az élet színvonal a „támogatott” országokban amikor magában az Egyesült Államokban is meredeken emelkedik az államadósság és deficit? Hogyne lenne válság a marshallizált országokban, amikor a világkapitalizmus fellegvárában is recseg-roppog a korhadt kapitalizmus épülete?

Természetesen felmerül a kérdés, hogy hová költötte Amerika azt a sok pénzt, ami miatt hiány jelentkezik a gazdasági életben. Elég egy pillantást vetni az USA évi költségvetésére és mindjárt megtudjuk, hogy az idei költségvetés 43 milliárdos összegből 33 százalék nyíltan katonai kiadás. Az imperialisták számára kell a fegyverkezés, mert ez jó üzlet a profitéhes nagytőkének, mert kell a fegyver a csatlós államok kormányainak saját népük ellen, kell a fegyverkezés a háborús uszítás alátámasztására a szabad népek és elsősorban a nagy Szovjetunió ellen.

A fokozódó válság magában hordja esiráját az imperialisták háborús készülődéseinek. De a népek a világ minden részén, részen állnak. Felsorakoznak a Szovjetunió mögé és elszántan küzdenek a háborús uszítók ellen. Legyőzhetetlen békefrontjuk ma a világban egyetlen szilárd biztosítéka. Olyan biztosíték, mely megakadályozza a háborús őrültek mesterkedését és segítséget nyújt a világ minden dolgozójának, hogy az elkerülhetetlen pusztulás felé zuhanó kapitalizmus jármát ledobva, kimunkálja a maga szabad életét, a szocializmus világot.

A MAGYAR KORMÁNY JEGYZÉKE LELEPLEZI AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ÚJABB ZSAROLÁSI MANŐVERÉT

A magyar külügyminisztérium január 7-én délután a következő válaszigazgatást juttatta el az USA budapesti követségéhez:

A magyar külügyminisztérium megkapta az Egyesült Államok kormányának január 3-i jegyzékét, melyben közli, hogy a newyorki és clevelandi konzuli cismérését visszavonja és követeli, hogy a newyorki és clevelandi konzuli kirendeltségek működésüket 1950. január 15-én éjfélig szüntessék be és hogy utadokokat a konzuli ténykedéseket, melyeket a magyar kormány a jövőben az Egyesült Államok területén végre kíván hajtatni, a jövőben a washingtoni magyar követség útján kell eszközöznie.

A magyar külügyminisztérium nem tekintheti másnak, nem a ténykedés tudatos figyelmeztetést, hogy az Egyesült Államok jegyzékének azt az aditását, mely szemere veti a magyar kormányt, hogy a magyar hatóságok Vogelert amerikai állampolgárt kényszerrel és szabotázssal vádolják, még mielőtt levezetett nyilvános tárgyalásra, vagy bírói kihívásra bocsátották volna.

A magyar hatóságoknak joga és kötelessége volt a közvélemény tárgyilagos tájékoztatása arról is inkább, mert az amerikai sajtó, rádió és hivatalos kormányzati szervek mindent elkövettek, a nemzetközi és a magyar közvélemény félrevezetésére.

Amikor az Egyesült Államok kormánya kifogásolja a magyar kormány eljárásában, hogy a bírósági tárgyalás előtt nyilvánosságra hozta a Vogelert elleni vizsgálat eredményét, ugyanakkor saját maga nem állítja függetlenül a vizsgálat által megállapított tényektől és ugyanakkor a bírósági vizsgálat ellen kijelenteni, hogy Vogelert alapítvány tartóztatták le és hogy ő kizárólag „szigorúan törvényes magánüzleti tevékenységet folytatott”. Sőt 1950. január 3-i jegyzékében egyenesen kétséget vonja a magyar független bíróság illetékességét és tárgyilagosságát.

Az Egyesült Államok kormánya és diplomáciai képviselőinek Vogelert ügyében kifejtett egész tevékenysége és közbenjárása nem a „nemzetközi jog által elismert konzuli jogok” biztosítását célozza, — mint ahogy az Egyesült Államok kormánya jegyzéké állítja — hanem azt, hogy egy, a Magyar Népköztársaság ellen irányuló kémkedés és szabotázs alapos gyanúja miatt letartóztatott amerikai állampolgár szabadonbocsátását és büntetlenségét egyrészt fenyegetésekkel, másrészt kilátásba helyezésével, másrészt ígéretekkel megkísérelje kioroszakolni.

Ezzel kapcsolatban a magyar

külügyminisztérium megállapítja:

1. 1949 november 22-én az Egyesült Államok budapesti követe Kállai Gyula külügyminiszterrel közbenjárt az iránt, hogy a magyar kormány Vogelert „utasítsa ki az országból.”

2. 1949 december 14-én az Egyesült Államok budapesti követe ugyancsak Kállai Gyula külügyminiszterrel folytatott beszélgetésében kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya „másként már nem volna felelősséget vállalva, mint Vogelert azonnali szabadonbocsátásával és azzal, hogy utána Magyarországról elutazhasson.”

3. 1949 december 20-án 735. számú jegyzékben az Egyesült Államok kormánya felhívja a magyar kormányt, hogy haladéktalanul bocsássa szabadon Vogelert és engedélyezze Magyarországról való azonnali elutazását.

4. 1949 december 30-án az Egyesült Államok budapesti követe Berei Andor államtitkárral folytatott beszélgetésében személyes javaslatként azt ajánlotta, hogy a magyar hatóságok — függetlenül attól, hogy Vogelert büntösek tartják-e és az amerikai kormány nem tartja annak, Vogelert bocsássa szabadon és utasítsák ki az országból, mely esetben az amerikai kormány a jegyzékváltást meg nem történtek tekintetében és tekintetében az ellenrendszabályok alkalmazásától Sőt meg lehetne valószínűsíteni az Egyesült Államok és Magyarország közötti gazdasági kapcsolat fokozatos kifejlését.

5. 1950 január 2-án Mokma amerikai követségi tanácsos a magyar külügyminisztérium referensével folytatott beszélgetésben közölte, hogy a budapesti amerikai követség utasítást kapott arra, hogy a magyar külügyminisztériumnak átadja az Egyesült Államok kormánya jegyzékét, melyben a newyorki és clevelandi magyar konzulátusok működésének beszüntetését követeli és hozzátette, hogy ennek a jegyzéknek átadását egyelőre visszatarthatja és csak abban az esetben fogja átadni, ha Davis követ által a Vogelert-ügyben feltett kérdésekben a külügyminisztérium kielégítő választ nem ad.

Mindebből kitűnik, hogy az Egyesült Államok kormánya nem a vizsgálat és a bírói tárgyalás tárgyilagosságának biztosítása volt a célja, hanem az, hogy büntetlenséget biztosítson egy kémkedéssel és szabotázssal vádolt egyénnek, akinek bűnségéről valójában ő maga is meg van győződve tekintve, hogy a bírósági eljárás mellőzésével szabadon bocsátását és kiutasítását követelte.

Az Egyesült Államok kormá-

nya jegyzékében azt állítja, hogy „a magyar kormánynak nyilvánvalóan fokozatosan kellémetiennie vált, hogy a magyar népek kapcsolata legyen a szabad világ képviselőivel.” A magyar kormány nem óhajt vitába bocsátkozni arra vonatkozólag, hogy milyen természetű, illetve foku szabadság uralkodik az Egyesült Államokban. A magyar kormány számára azonban különösnek tűnik, hogy az Egyesült Államok kormánya miért éppen a kémkedéssel és egyéb, bűncselekményekkel vádolt Vogelert, az International Standard Electric Corporation (ISEC) monopoliáris (tröszt és ODI (Office of the Director of Intelligence) kémiszervezet ügynökét tekinti a „szabad világ” képviselőjének.

Az Egyesült Államok kormánya jegyzékében az Egyesült Államok és Magyarország között 1926-ban kötött „barátsági, kereskedelmi és konzuli szerződésre” és a nemzetközi gyakorlatra hivatkozik és a magyar kormányt azok megsértésével vádolja. A magyar kormány ezzel szemben ismétellen leszögezi, hogy sem a hivatkozott szerződés, sem a nemzetközi jog, illetve nemzetközi gyakorlat nem tartalmaz oly rendelkezést, vagy szabályt, amely a Magyar Népköztársaság kormányát arra kötelezné, hogy ilyen bűncselekményekkel vádolt, letartóztatott USA-állampolgárokat illetően az Egyesült Államok konzuljának különleges jogokat biztosítson.

Nem a Magyar Népköztársaság kormánya sértette meg az 1926-os szerződést, hanem az Egyesült Államok kormánya azáltal, hogy az amerikai magyar konzulátusoknak a szerződésben biztosított működését egyoldalú intézkedéssel beszüntette.

Az Egyesült Államok kormánya jegyzékében ismét a fenyegetés fegyveréhez próbál nyulni, kilátásba helyezve, hogy amennyiben a magyar kormány Vogelert ügyében elfoglalt álláspontját meg nem változtatja, úgy ez „az USA és Magyarország közötti egyéb kapcsolatokat is szükségképpen komolyan befolyásolni fogja.” A magyar kormány szükségesnek tartja ismétellen hangsúlyozni, hogy kívánatosnak tartja az amerikai-magyar viszony megjavítását, de sem fenyegetések, sem retorziók kilátásba helyezése nem változtat azon a szilárd álláspontján, hogy amint eddig, ezután sem hajlandó eltérni belügyeibe való idegen beavatkozást.

Minisztertanácsi határozat az ipari munkaerőgazdálkodásról és szakképzésről

A hároméves terv általánosan növekvő termelésének és a beruházások, építkezések gyorsított kibontakozásának eredményeként 1949. januárjától kezdve havonta mintegy 200.000 új munkás került a gyárparba és építőiparba. A létszám ilyen rohamos emelkedése több szakmában munkaerőhiányt idézett elő.

Míg 1949. áprilisában 300 munkahelyre, adig májusban 9000 és szeptemberben már 13.000 munkahelyre nem tudták a munkaközvetítő kirendeltségek munkást közvetíteni. Ezen elsősorban szakmunkásokban mutatkozik. Legégetőbb az esztendőgyalogoknál, mintakészítőknél, autókészítőknél, géplakatosoknál, kőműveseknél, ácsoknál. Súlyosbítja a helyzetet, hogy munkaerő-vándorlás indult meg a gyárak között, sőt a gyárparból a kisipar felé is. Így a MAVAG-ból ez évben 1077, a Ganz Villamosági Gyárból 814 munkás lépett ki önként. A kiépítettek több mint fele szakmunkás. A lelkiismeretlen munkácskásbítók és munkahelyüket néhány fillérnyi beígért több keresetért elhagyó munkások komoly nehézséget okoznak az üzemekben a terv teljesítésében. A munkaerőhiány ellenére sok üzemben nem használják jól fel a rendelkezésre álló munkaerőt. Szakmunkások olyan munkát végeznek, amit betanított munkások is elláthatnak, mérnökök, technikusok nagy számban dolgoznak adminisztratív munkakörben, a termelési től távol. Míg egyes műhelyekben munkaerőhiány van, másutt a kapun belüli munkanékültség az önköltséget növeli.

A munkaerőhiány mellett még mindig vannak munkát keresők. Ezek között azonban gyáripari, építőipari szakmunkást, betanított vagy segédmunkást alig találunk. A munkát keresők legnagyobb része még nem dolgozott. Sokan jelentkeznek tisztviselői pályára, akik sem kellő képzettséggel, sem gyakorlatlall nem rendelkeznek. Megállapítható tehát, hogy Magyarországon a gyáripari munkások munkanékültsége megszűnt és a munkanékültséget munkaerőhiány váltotta fel.

Az iparostanuló képzést a legutóbbi hónapokig az üzemek erősen elhanyagolták. Az ideiglenes tanulószervezetek előtt az iparostanulók együtöde volt csak a gyáriparban szervezettek. Az ez év őszén szervezték 27.000 új gyáripari tanuló beiskolázásával érjük csak el, hogy a tanulóknak több, mint fele a gyáriparban dolgozzék. A tanulóidő 3, illetve 2 év, ami ma — amikor a kisipari képzésről áttérünk a gyáripari képzésre és így a tanuló idő sokkal jobb kihasználását biztosítjuk, feleslegesen hosszú és hátráltatja a gyors utánpótlást.

Az iparostanuló iskolák színvonala alacsony. Legtöbb iskolában különböző szakmákhoz tartozó tanulók járnak egy osztályba és ennek következtében az egyes szakmák megfelelő tanításának nincsenek meg a lehetőségei.

A szakmunkásképzés másik formája, felnőtt munkások szakképzésére való átképzése egységes rendszer és irányítás nélkül folyik. A tanfolyamokat elkészve, a szükséglet jelentkezése után indítják. Nincs rendezve a tanfolyamok által nyújtott képzés elismerése. A tanfolya-

mokon a szervezetlenség miatt nagy a lemorzsolódás.

A továbbképzés tervszerűtlenül, ötletszerűtlenül folyik, sokkal kisebb mértékben, mint színvonalának emelése érdekében szükséges lenne.

A munkaerőgazdálkodás és szakképzés jelenlegi állapota, valamint a munkaerő vándorlás az ötéves terv teljesítésében nehézségeket idézhet elő. Döntő fordulatra van tehát szükség. Ennek érdekében a minisztertanács a következőket rendeli el:

1. A táppénz felemelésével anyagilag is érdekeltté kell tenni a dolgozókat, hogy huzamosabb ideig dolgozzanak egy munkahelyen. Be kell vezetni azt a rendszert, hogy az állami üzemek dolgozói, amennyiben 1950. január 1-től számítva legalább két évig egy munkahelyen dolgoznak, magasabb táppénzt kapjanak. A fizetés 65 százalékát kitevő táppénzt azoknak, akik ettől az időponttól számítva két évig dolgoznak egy munkahelyen, két év elteltével 75 százalékra, öt évtől kezdve 85 százalékra és 10 év után 100 százalékra kell felelni. A tíz évig egy munkahelyen dolgozók tehát meg fogják kapni betegség esetén is teljes fizetésüket.

Azokat a munkavállalókat, akik az állami üzemekből önkényesen a vállalatvezető jóváhagyása nélkül távoznak el, új munkahelyükön két éven át csak évi hatnapos fizetett szabadságban szabad részesíteni és táppénzüket egy évig 50 százalékban kell megállapítani annak az elvnek az alapján, hogy aki nem törődik a termelés, a népgazdálkodás érdekében, nem részesülhet a szocialista építésben tevékenyen résztvevő munkások számára nyújtott szocialis előnyökben.

2. A munkácskásbítók ellen szigorúan kell eljárni. A kötelező munkaközvetítést megkerülőket, a kollektív szerződést áthágó kisiparosokat a fennálló rendelkezésekben megszabott büntetésben kell részesíteni. Az illetékes minisztériumok és az OMB szigorítsák meg az ellenőrzést azokban a szakmákban, ahol a munkácskásbítás veszélyes fennforog.

3. A nehézipari, könnyűipari, közlekedés- és postaügyi miniszterek a minisztériumokban és a felügyeletük alatt álló hivatalokban, üzemekben, a nem feltétlenül műszaki képzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott mérnököket és technikusokat helyezték át üzemi műszaki munkára.

Az üzemek vezetői gondoskodjanak arról, hogy a szakmunkások képzettségüknek megfelelő munkán dolgozzanak.

Nagy számban kell őket tenni azokra a munkaterületekre, ahol más szakmában elfoglalt számáranyuk alatt dolgoznak, elsősorban vasiparban, közlekedésben, építőiparban és más iparágakba. A vállalatok vezetői gondoskodjanak arról, hogy őket jelentős arányszámban képezzenek ki szakmunkássá. A minisztertanács számít arra, hogy a szakszervezetek felvilágosító munkájukkal hozzá fognak járulni a nők munkába állításával és szakmunkássá képzésével szemben fennálló előítéletek eloszlatásához.

Az ötéves terv munkaerőszükségletének fedezésére tömegesen kell bevonni az iparba a következő években a leghatalmasabb munkaerőtartalékokat, a mezőgazdaságban felszabaduló dolgozókat.

4. Az Országos Tervhivatal

évente kötelezően írja el a szakmánként és üzemenként szerződötendő tanulólétszámot.

5. A minisztertanács elrendeli az iparostanulók kiképzési idejének a könnyebben elsajátítható szakmákban egy évre, a többi szakmákban másfél, illetve két évre való leszállítását.

6. A jó szakmai képzés legfőbb akadályát, a vegyes jellegű iparostanuló iskolákat át kell szervezni. Az 1950-51. tanévben az ipari városokban, a gyáripari tanulók által látogatott osztályokban kizárólag egy szakmára készülő tanulók járjanak. Az iskoláknak a gyakorlattal való szoros kapcsolata érdekében az üzemek mérnökeit, legjobb szakmunkáit be kell vonni az oktatás munkájába.

7. Az átképző tanfolyamok időtartamát, tananyagát, az illetékes miniszterek állapítsák meg. A tanfolyamokra általában a szakmában már gyakorlatot szerzett munkásokat kell küldeni. A tanfolyamot elvégzett és a vizsgán sikeresen megfelelt átképzetteknek egységes mintájú szakmunkás bizonyítványt kell kiadni. Ugyanezt a bizonyítványt kapják meg azok is, akik a gyakorlatban elsajátították a szakmát és tanfolyam hallga-

tása nélkül sikeresen felelnek meg a vizsgán.

8. A munkások technikai színvonalának emelése érdekében a továbbképző tanfolyamok hálózatát jelentősen ki kell szélesíteni. Be kell vezetni a Szovjetunióban széles körben elterjedt, sztahanovista iskoláknak nevezett rövid tanfolyamokat, amelyeken mérnökök, élmunkások, újtók tanítják meg a helyes munkamódszerekre, újításuk alkalmazására a dolgozókat. Ezeket a tanfolyamokon kívül a képzés valamennyi formáját alkalmazni kell, hogy a lehető leggyorsabban nyerjünk minél magasabb termelékenységgel rendelkező munkást, jól képzett szakmunkást.

9. Az üzemek munkaerőgazdálkodásának, valamint az üzemi átképző, továbbképző és egyéb tanfolyamoknak irányítása a vállalatvezető feladata az illetékes miniszter által megadott irányelvek szerint.

Az iparostanuló képzés egységes irányítása érdekében meg kell szervezni a munkaerő tartalékok hivataltát. A Munkaerő-Tartalékok Hivatala vegye át az Országos Munkaerőgazdálkodási Hivatal felügyelete alatt álló iparostanuló iskolák, tanműhelyek, tanulóotthonok irányítását és fokozatosan terjesse ki hatáskörét az egyes minisztériumok felügyelete alatt álló iparostanuló intézményekre.

A minisztertanács felhívja az állami és gazdasági szervek vezetőit: vizsgálják meg munkaterületükön a munkaerőgazdálkodás és szakképzés ügyét és ja-

vítsák meg a minisztertanács határozat irányelvei és rendelkezései alapján e téren végzett munkájukat. A hevenyészett intézkedéseket tervszerű, előrelátó munka váltja fel.

A minisztertanács felkéri a Szakszervezetek Országos Tanácsát, hogy a szakmunkásképzésben eltizedes hagyományokkal rendelkező szakszervezetek mozgósításával támogassa a vállalatok, állami és gazdasági szervek vezetőinek munkáját. Felvilágosító munkájukkal a gazdasági rendszabályoknál határozottabban gátlhatják meg a munkaerő-vándorlást. A szakképzés fontosságának tudatosítása, a tanfolyamok hallgatóinak toborzása, a nők munkába állításával szembeni előítéletek elleni harc, az oktatás támogatása, a lemorzsolódás elleni küzdelem mind mennyi, csak a szakszervezetek segítségével megoldható feladat.

A minisztertanács felhívja a gyáripar, bányászati, építőipar és közlekedés dolgozóit, hogy támogassák a harcot a munkácskásbítók ellen. Világosítsák fel a munkahelyüket cserélgetőket, káros, népgazdaságunk fejlődését gátló magatartásukról.

A minisztertanács felhívja a dolgozókat, hogy fejlessék általánosan szakmai képzettségüket, jelentkezzenek tömegesen képző és továbbképző tanfolyamokra, hogy így magasabb képzettséggel, jobb munkamódszerek elsajátításával, nagyobb teljesítménnyel járulhasson hozzá az ötéves terv végrehajtásához, a szocialista építéshez.

Egyre erősödik az illegális mozgalom a jugoszláv hadseregben

A Tájékoztató Iroda határozatának megjelenése óta naponta törlik a tényleges tiszteket a nyilvántartásból. A tisztek igen nagy részét minden előző bírói ítélet vagy eljárás nélkül szerelik le vagy fosztják meg rangjukról. Eddig több mint 10.000 tiszteket szereltek le, fosztották meg rangjukról, vagy zárták be, ami azt jelenti, hogy az egész tiszti állományuk több, mint egyharmadát távolították el Titoék. Ezek közül sokat már legyilkoltak, vagy pedig Rankovics börtöneiben színyödnék a legborzasztóbb körülmények között.

Semmiféle terror nem tudja azonban megfélemlíteni a jugoszláv tiszteket. Titoék szegyeteljes szovjetellenes hadjárata elkeseredést és

megvetést kelt a tisztek körében az áruló Tito-Rankovics fasizta banda ellen. Így pl. Miletics vezérkari őrnagy egy pártértekezleten, miután egyesek szovjetellenes hangokat hallattak, felállt és a következőket mondotta: „Hagyjátok már egyszer abba a szovjetellenes rágalmakat!” A kémelhárító ügynekei nyomban letartóztatták.

A naponta letartóztatott tisztek hősiesszen viselkednek a rendőrségen és a bíróság előtt. Így pl. Konte Iván alezredes, akit a legáltalánosabb módon megkínózták, a szemébe mondotta kínzóinak: „Meggyilkolhatok, de mindannyiunkat nem tudjátok levern. Eljön még a nap, amikor majd felelni fogtok ezért.” Egy őrnagy a bíróság előtt

a következőket mondotta: „Igen, én egyetérték a Tájékoztató Iroda határozatával. Itélkeztek felettem, de nemsokára ti kerülök a vádlottak padjára és majd a nép fog ítélkezni felettetek.” A titosta-fasizta bíróság 20 évi fegyházra ítélte.

Minden terror ellenére a hadseregben belül egyre erősödik az illegális szervezet és egyre szilárdabban és tapasztaltabban áll ellen Rankovics janicsárjainak. A tisztek és katonák nagy része az illegális szervezetbe tömörül. A hadsereg tagjainak többsége a nép oldalán áll, tudatában van annak, hogy Tito az angol-amerikaiak kéme és árúla az országot.

A Kínai Népi Kormány elismerése szétvágja az angol-amerikai együttműködés általános politikáját

Az AFP jelentése szerint a norvég kormány szombaton nyilvánosságra hozza, hogy de jure elismeri a kínai népi kormányt és kész arra, hogy úgyszólván küldjön Pekingbe. Az „Associated Press” már arról számol be, hogy Dánia is bejelenti szombaton az elismerést.

Az angol sajtó általában helyesli a kormány döntését és ugyanakkor félreérthetetlenül céloz arra, hogy a döntés még jobban kiélezi az angol-amerikai ellentéteket.

A „Newyork Herald Tribune” londoni tudósítója már ezt hangoztatja: Az angol hivatalos személyiségek jól tudják, hogy a népi kormány elismerése szétvágja az angol-amerikai együttműködés általános politikáját, főként a Távol-Keleten.

A francia sajtó is hosszasan foglalkozik a kínai népi kor-

mány elismerésének kérdésével. A „Ce Soir” hangsúlyozza, az amerikaiak kénytelenek belátni: a kínai nép függetlenségi törekvéseinek meggátolására irányuló minden mesterkedésük és egész beavatkozási

politikájuk csúfos kudarcot vallott. A lap ezután élesen támadja a francia kormányt, amelynek hallgatása az elismerés kérdésében az amerikaiak felé mutatott szolgálai engedékenység jele.

Erélyes csehszlovák tiltakozás a Tito-klíkkhez

A csehszlovák külügyminisztérium pénteken jegyzéket adott át a prágai jugoszláv nagykövetségnek, amelyben erélyesen tiltakozik a Jugoszláviában élő cseh és szlovák kisebbség tagjai áldozata ellen és követeli, hogy a jegyzékben említett személyeket bocsássák szabadon a börtönökből és tegyék lehetővé azonnali visszatérésüket Csehszlovákiába.

Nem véletlen — hangoztatja a jegyzék —, hogy az áldozatoknak kitett személyek, a jugoszláviai cseh és szlovák kisebbség, valamint az ott élő cseh és szlovák személyek legkiválóbb képviselői, a

mogszállás idejének aktív antifaasztia harcosai és a háború után újjáépítés kiváló munkásai.

A jugoszláv kormány cselekedetei nem meglepők. Ezek további láncszemet képeznek az ellenes cselekedetek láncolatában, amelyet a jugoszláv kormány a Szovjetunió és a népi demokráciákkal szemben elkövet. A jugoszláv kormány cselekedetei további bizonyítékai annak, hogy ez a kormány szándékosan folytat erőszakos és ilyengető politikát, amely jellemző a népellenes imperialista rendszerekre.

A dolgozó nép javát szolgálja

az új megyebeosztás!

Az új megyebeosztás a gyakorlatban a tavaszi hónapokban megvalósul. A régi, feudális Magyarország megyebeosztása a múlté lesz. A „nemzeti vármegyék” évszázados, elavult határai csak arra voltak jók, hogy közigazgatásunk mesterséges labirintusát fenntartsák, felslegesen állások maradjanak meg, amelyek a dzsentri-osztály fiainak zsiros pozíciókat biztosítanak.

Az új megyebeosztás gyorsabb, olcsóbb és jobb közigazgatást jelent. A földrajz és a közigazgatás-tudomány tükrében is megmutatkozik az új megyehatárok megvonásának, az új megyeszékhelyek kijelölésének hatalmas előnye.

A FÖLDRAJZTUDÓS BESZÉL

Álljon itt erről két nyilatkozat. Dr. Mendöl Tibor, a budapesti egyetem földrajzi intézetének igazgatója, a kultúr földrajz európai hírvivője, akit Debrecenben is jól ismernek, hiszen évekig a debreceni egyetem tanára volt — így nyilatkozott:

— A földrajztudományi szakemberek régi vágya teljessé az új megyebeosztással. A közigazgatás tudvalevően a társadalom életének csupán egyik funkciója, ezért nem lehet független a társadalom egészének fejlődésétől. A közigazgatás területi beosztása tehát csak akkor megfelelő, ha időről-időre igazodik a társadalom mindenkori összes életműködésének területi rendjéhez. Értjük ezen a gazdasági élet, a közlekedés, az emberi települések, vagy még összefoglalóbb szóval, az emberformálta táj, a műtáj rendjét. Hazai fejlődésünk egyik sajátos vonása volt az, hogy a gazdasági élet és vele együtt a műtáj egyébként sem túlságosan gyors fejlődése mögött is érezhetően elmaradt a társadalom politikai fejlődése, elmaradt egyebek között közigazgatásunk rendszere is. Ennek mintegy térbeli vetülete volt a megyebeosztásunk, amely részben még a feudalizmus korából örökölt határvonalakkal és székhelyekkel jelent meg a vasutak, sőt a lassan szaporodó gépkocsik és a terjeszkedő gyáripar korszakában is a magyar műtáj térképén.

TIÉZNEGY MEGSZÜNŐ, ÖT ÚJ MEGYESZÉKHELY

— Népköztársaságunk minisztertanácsának rendelete ezzel szemben örvendetes javulást hoz a téren. A megyék száma 25-ről 19-re csökken, ami csökkenti az adminisztrációs költségeket is. Megszűnik a megyék területi aránytalansága is, nagyobbak szétválasztása, kicsinyek összevonása útján. Sok a kisebb-nagyobb, de mindenképpen helyenvaló határkijelölés. Nemesak a határok változnak meg a közérdek számára előnyösen, hanem részben a székhelyek is; tízenegy megszűnik a helyettük öt új megyeszékhely létesül. Megyék területi arányosítása, határait kiigazítása, székhelyeik áthelyezése, mind-mind nagymértékben szolgálja a jobb elérhetőséget. Az új határok között az új székhelyek közigazgatási szervei és a népesség nagyobb százaléka sokkal gyorsabban és olcsóbban érheti majd el egymást.

A KÖZIGAZGATÁS VAN A NÉPERT ÉS NEM FORDITVA

— Nagy lépés mindez annak az elvnek megvalósítása felé, hogy nem a nép van a közigazgatásért, hanem a közigazgatás van a népet. A jobb elérhetőséget főként az biztosítja, hogy mind a határok kijelölése, mind a székhelyek megválasztása igen erősen igazodik a közlekedési hálózathoz. De ugyanezt a célt szolgálja lehetőleg népesebb

városok megyeszékhelyenként való kijelölése is. Egyrészt, mert így egy nagyszámú népesség helyben találja a székhelyt, másrészt, mert a népesebb városok sokféle intézménye lehetővé teszi a falusiak számára, hogy hivatalos dolgait elintézésén kívül másféle igényeiket is külön utazás nélkül kielégítsék.

— A legjobb példa: Az eddigi Bihar megye közlekedés szempontjából nehezen összefogható területéből a déli rész Békéscsabával, az északi Debrecennel rintkezik könnyebben. Ennek megfelelően válik ketté a megye. Békéshez, illetőleg Hajduhoz csatlakozva.

A KÖZIGAZGATÁSI SZAKEMBER NYILATKOZIK

A tudós földrajz-professzor után egy kitűnő közigazgatási szakembert kérdeztünk meg, dr. Nyitrai Lajos, a megszűnő Bihar megye alispánja személyében. Nyitrai Lajos dr. alispán eképpen válaszol:

— Noha egy felszámolás alatt álló megye közigazgatási irányítója vagyok, mégis azt kell mondanom, hogy régóta esedékes, gazdaságos és egyszerű kíváncsian az új megyebeosztás s így többek között Bihar megye felszámolása, illetőleg Hajduhoz és Békés megyékhez való csatlakozása. A közelmúltban sokat beszéltek Bihar megye fenntartásával kapcsolatban úgynevezett tradíciókról.

VÁRMEGYE

A DZSENTRIK ELTARTÁSÁRA

— Az ellenforradalmi korszakban azért volt szükség Bihar megye különállóságára, hogy néhány dzsentri család biztosítsa a régi címét és rangját, klikturalmát. E családok legfőbb érdeke az volt, hogy egymásközött closszák a főispáni, alispáni, főszolgabírói, főlevéltárosi s egyéb megyei stállumokat sőt még az országgyűlési képviselőket is maguk közül jelölték ki. A Horthy-korszak irredenta revíziós mozgalmának, a sovinizmusnak is megfelelt az országhatárszélén megkisebbedett megyéknek a fenntartása. Kírárták, hogy „Csonka-Bihar vármegye” azért, hogy szítsák a gyűlöletet a szomszéd népek iránt s így a sovinizmussal eltereljék a figyelmet a belső elnyomásról és a népek közötti elnyomásról.

— Nem számított a régi megyebeosztás fenntartói előtt az a tény, hogy a magas közigazgatási állásokat, a szétszóródó adminisztrációt és annak körülményesebb, hosszadalmasabb munkáját a nép veritékes adófilléréiből kell megfizetni. Arra pedig egyáltalán nem gondoltak, mit kíván a nép gazdasági és közlekedési érdeke.

61 KÖZSÉGBŐL CSAK NÉGY ÉRHETTE EL

A MEGYESZÉKHELYT

— Nézzük Bihar vármegye három északi járását: a nagylétei, a derecskei, és a sárréti járást. Mindhárom járásnak van vasút-

vonala, de egyik sem Berettyóújfaluba vezet, hanem Debrecenbe: az új megyeszékhelyre. Idő és költség szempontjából egyaránt óriási megtakarítást jelent, ha a jövőben közigazgatási, bírósági, OTI, termeléspolitikai, egészségpolitikai s egyéb más közfontosságú ügyekben Debrecenbe utaznak a dolgozók, mint megyeszékhelyre s nem Berettyóújfaluba. A megyeközpontban lévő különböző adminisztrációs szervek, közigazgatási, népegészségi, népgazdasági, köznevelődési irányító és ellenőrző munkája is így lényegesen gyorsabbá, könnyebbé, olcsóbbá válik. Fonák helyzet volt egyébként többek között az, hogy a 61 községből álló Bihar megyében az eddigi megyeszékhelyről csak négy községet lehet vonattal elérni.

BIHAR NYER A DEBRECENHEZ CSATOLÁSSAL

— A Debrecenhez átcsatolendő rész tehát csak nyer azzal, hogy egy egyetemmel ellátott kultúrvároshoz, kereskedelmi és ipari centrumhoz, forgalmi gócponthoz kell közigazgatásilag tartoznia, minthogy a bihari területek eddig is Debrecen vonzókörében feküdtek. Aminthogy a délbihari részek is nyerne azzal, hogy Békéscsaba körébe kapcsolódjanak. A feudális hagyományú Gyulánál frisebb, sokrétebb, haladőbb Békéscsaba megyeszékhelyé tele az új közigazgatási értékelési szempontból is figyelemreméltó. Ez a régi hivatalos megyei székhelyek maradi jellegétől nagyon eltérő agrárszocialista múltú alföldi emporium mint megyeszékhely önmagában is eléggé mutatja, mennyire más szélesebbkörű és érdekű közigazgatási szempontok érvényesülnek a népi Magyarországon. Még hatványozottabban áll ez két olyan másik új megyeszékhelyre, mint Salgótarján és Tatabánya. Ez a két új megyeszékhely országos viszonylatban jelentős nehézipari centrum s megyeszékhely-nívóval azt jelenti, hogy innen a magyar munkásosztály alkotószelleme sugárzik ki az egész közigazgatásra. Ez a két új megyeszékhely szimbólikusan fejezi ki, hogy az egész országra nézve egy új típusú közigazgatási szellem van kialakulóban, olyan, amely gyökeresen más, mint a régi. Olyan közigazgatási szellem és gyakorlati rendszer, melynek működésében távolról sem kísérelhetnek többé a régi úgynevezett nemzeti vármegye népelvén tradícióit.

— A két kitűnő szakember, a tudós földrajzprofesszor és a közigazgatási szakember nyilatkozatai világosan megértették s átgógn éreztetik miért volt helyes megoldani végre egy száz év óta vajdudó kérdést — az új megyebeosztást.

Szőnyeg, függöny, bútorszövet, paplan, takaró, férfi- és női ruha, kabátszövetek, mindenféle textilárú

óriási választékban legolcsóbban beszerezhető a

HAAS ÁRUHÁZBAN

Vöröshadsereg-utja 58.

Felzárkózni

a termelés élenjáróihoz!

Tekintetek körül: ami tegnap műhelyekben, gyárakban, bányákban vagy építkezéseikben egyesegek eredménye volt, ma már otthon az egész együttes életében, szokássá válik, holnap pedig már túlhaladottnak bizonyul. Kezdeményezésetek holnap átveszi a brigád, brigádod kezdeményezését magáévá teszi az egész műhely, az egész vállalat. Átviztik a kezdeményezéset a termelés más ágaira is; ami tegnap egyeseké volt, sok ezer ember tulajdonává lesz. Viszszatartathatatlannul, széles arcvonalon terjed el az új, a haladó szellemű és szervezőmunka, mint az áradó folyó.

A sztahanovisták a technikai haladás, a termelés növelésének zászlóvivői. Ők azok, akik megdöntik az elavult normákat és újakat, magasabbakat hoznak létre. Ők azok, akik feljebb emelik a termelékenységüket és kiigazítják, túlteljesítésre vezetik a gazdasági terveiket.

Sztálin, a sztahanovisták első érkeztetőn mondott beszédében kiemelte: „Nem világos-e, hogy a sztahanovisták újították iparunkat, hogy a sztahanov-mozgalom képezi iparunk jövőjét, hogy magában rejti a munkásosztály jövőjének kulturális-technikai fellendülésének magvát, hogy feltárja előttünk az utat, amelyen és csak amelyen nélkülözhetetlenek a szocializmusról a kommunizmusra való áttéréshez és a szellemi munka, valamint a testi munka közötti ellentét megszüntetéséhez.”

Nincs olyan vállalat a Szovjetunióban, ahol a sztahanovisták nem mutatnának példát a munkában. — De a sztahanov-mozgalom beköszözt az kolhozokba és megújította a kolhozparasztozok és paraszttársaságok tevékenységét.

A szovjet ember munkája lelkesítő példa és korlátlan lehetőségeket tár fel az alkotás előtt. A

szocialista verseny kölcsönös elvtársi segítségnyújtásra alapozott elve minden dolgozó számára megnyitja az utat, hogy felemelkedhesék az élenjáró sztahanovisták színvonalára.

A sztahanov-mozgalom — mielőtt minden haladó szellemű mozgalom — állandóan fejlődik, gyarapodik, változatos formákat ölt. A szovjet vállalatokban mind nagyobb mértékben kapcsolódnak be a mérnökök és technikusok a munkások versenyébe és mindig több elhivatottsággal vállalják a felelősséget azok fölött, akik rászorulnak a segítségére. Mind nagyobb hallgatóság vesz részt azokon az előadásokon, amelyeket az újított és megszerkesztett számú rendeznek. Itt új kifejezésre a szocializmus elve: a kölcsönös segítségnyújtás és a közös feltevésekre irányuló törekvés.

Vannak még olyanok, akik igyekeznek mentesülni az egyéni kötelességtől, igyekeznek régi módon élni „kipróbált” módszerekkel dolgozni, a régi normák szerint. Újítóknak és mindig több újítónak van szükségük, akik szembeszállnak a réggel, az elavulttal. Az újító az élenjáróért küzd és harcban éri el sikereit.

A Sztálini ötéves terv határidő előtti teljesítéséért folyó harcban azok az emberek járnak az élen, akik sztahanovista munkára lelkesítő példát mutatnak, akik új tartalmakat, új lehetőségeket tárnak fel a munka termelékenységének emelésére. Az újított, a sztahanovisták első sorában a kommunisták haladnak. Azok az eszmék, amelyeket Sztálin fejtett ki a sztahanovisták első érkeztetőn, eleven testet öltöttek és éltenek.

Felzárkózni az újítók, a sztahanovisták, az élenjáró szovjet emberek eredményeire, összefogó munkájával erősíteni a szocializmus hatalmát — ez vár valamennyi dolgozóra.

Automata gépsorok, FÖLDALATTI GYÁR

A szovjet technika az emberért

A Nagy Honvédő Háború is beigazolta, hogy a szovjet technika rendkívül magas színvonalon áll: felülmúlja a tőkésországok technikai felkészültségét.

A szovjet technika elsősorban az emberért van:

az ember életét akarja könnyebbé, jobbá tenni minden vonatkozásában, a termelés növelésével, éppen úgy, mint a fizikai munka gépekkel való elvégzésével. A győzelmes háború után még nagyobb lendületet vett a szovjet technika, a békés építő munka területén ér el kiemelkedő eredményeket.

Az ipar fejlődésének záloga a nehézipar és ezen belül a gépgyártás. A szovjet mérnökök új szerzőgépeket, új automatákat adnak az iparnak és ezzel megtermelékenyebbé teszik a nehézipart, másrészt még fokozottabban könnyítik a munkát.

Automata gépsorok készülnek, amelyek gyorsították a termelést:

egy traktoralkatrész gyártó gépgyárban a gyártási időt nyolcszorosra csökkentik. Attól a pillanattól kezdve, hogy a gépbe befogják a munkadarabot, önműködően megy tovább, míg a másik végén meg nem jelenik a kész alkatrész. A Martin-kemencénél is nagy újítást értek el: a Martin-kemencébe oxigént fújlatnak és ezáltal a kemencék termelékenysége 25 százalékkal emelkedett.

A bányákban földalatti gyártó teremtek, ahol alig nyúl emberi kéz a szénhez.

Nappali fényben úszó beton és vas cölöpökkel kitámasztott tornákokban szénkőbányák dolgoznak, amelyek minden munkát elvégeznek.

Új és tüköletes eszközöket ad a szovjet technika a vasutaknak is. 150 kilométeres sebességgel rohan a villanyvonat, vagy a Diesel lokomotív és a gépben önműködő jelző

és fékező működik, amely elhárítja az esetleges balesetet, összekötőzést, a vágányra szerelt elektromos vészjelző is tökéletes.

A szovjet tervezőalkotás az asztályos, sivatagos területet is termelővé teszi, óriási csatornarendszerek épülnek. Óriási, soha nem látott méretű földművelési munkák elvégzési, több ezer kilométeres folyómedret ásni, új tó medreket készíteni, az atomenergia segítségével hatalmas hegységeket átvágni. — A szovjet technika a háború után az eddigi hernyótalpas és egyéb kotrók mellett ezeknek a munkáknak elvégzésére új típusú gépeket vetet harcba, ezt a nagyteljesítményű gépet háromkőbméteres kotró vödörrel szerelték fel, óránként 400 kőbméter földet termel ki, vagyis 120 kubikos munkáját pótolja.

Új típusú földkiemelőgépek dolgoznak a házépítésknél, újítja toronyrudak szolgálják fel az építkezésnél a munkásokat, feleslegessé teszik a nagyméretű állványozást és kézhez szállítanak minden anyagot a kőművesek, ácsok, szerelőknél. Ezeknek a gépeknek is köszönhető, hogy a háború utáni 5 éves tervben a falvakban kétféle ház épült, városokban 61 millió négyzetméternyi területet építettek be.

A szovjet technika a szovjet ember életszínvonalának emeléséről is gondoskodik, a rádiógyárak új típusú készülékeket, televíziós zenegépeket, 12 lámpás vevőket hoznak forgalomba, a háztartást is a legmodernebb porszívókkal, mosó, mosogató készülékekkel, villanykályhakkal látják el s teszik könnyebbé, kényelmesebbé a szovjet férfiak és nők életét.

A Szovjetunió az atomenergiát is a technikai fejlődés szolgálatába állította: a legfőbb érték az ember — ezért dolgozik a szovjet technika.

3000 dolgozót tüntet ki a Szaktanács élmunkás, kiváló munkás jelvénnel

Az elmúlt napokban az üzemek dolgozói lelkes hangulatú üzeini gyűléseken jelölték ki maguk közül az egyéni munkaverseny, a Sztálin születésnapján meginduló felajánlási mozgalom és a sztálini műszak legjobb munkásait és értelmiségi dolgozóit „élmunkás” és „kiváló munkás” kitüntetésre.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa több mint 3000 munkást és értelmiségi dolgozót tüntet ki élmunkás és kiváló munkás jelvénnel. Január 16 és 21 között az üzemekben szakszervezeti napokat tartanak, amelyekben megválasztják, hogy mindazokat az eredményeket, melyeket a munkaverseny fejlődése szempontjából

ből a sztálini felajánlási mozgalom eredményezett, dívjegyek és

alkalmazzák az ötéves terv végrehajtásánál.

A szakszervezeti napokon osztják ki a sztálini munkaversenyben kitüntetett sztálinistákat, kimagasló eredményeket elért dolgozókat, kiváló műszaki értelmiségiek között az élmunkás kitüntetéseket. Az eddigi több ezer élmunkásunk mellett most büszkén sorakoznak majd fel az új élmunkások, az utolsó hetek munkahősei. A szakszervezeti napokon osztják ki a nyereségrészesedés visszatérítési jutalmakat is a legjobb dolgozók között. A nyereségrészesedés 40 százalékát mint eddig is az üzemeknek szociális, kulturális célokra kell fordítaniuk, amelyből így az üzem valamennyi munkása részesedik.

A szocializmus útján

A Pravda esztétikai száma L. Baranov nagyfontosságú cikkét közölte arról, hogy a népi demokráciák hogyan teljesítik a proletárdiktatúra funkcióit.

A cikk alaphangja Lenin és Sztálin két klasszikus megállapítása a proletárdiktatúra lényegével kapcsolatban. — A kapitalizmusból a kommunizmusba való átmenet — tanítja Lenin —, természetesen adhat különböző politikai formákat, de a lényeg ennek során ugyanaz lesz: a proletárdiktatúra. — Leninnek a proletárdiktatúra diktatúrájáról szóló elmélete — tanítja a nagy Sztálin — nem tisztán „orosz” elmélet, hanem olyan elmélet, mely minden országra érvényes. Sztálin azt tanítja, hogy a népi demokrácia rendszere a proletárdiktatúra funkcióit teljesíti és a népi demokrácia államok a proletárdiktatúra egyik formáját jelentik.

Mit jelent az a tény, hogy a népi demokráciák a proletárdiktatúra funkcióit teljesítik? Jelenti a proletárdiktatúra hatásmát a kizsákmányolók elnyomására és az ország védelmének megvalósítására, a többi ország proletárjaival való kapcsolatok megszilárdítását a város és falu dolgozó tömegeivel, azoknak a szocializmus építésébe való bevonását, jelenti a szocializmus építését, az osztályok megsemmisítését és az átmenet megteremtését az osztály nélküli szocialista társadalomba.

A cikk a továbbiakban rámutat arra, hogy a népi demokrácia országok gyakorlati bizonyította, hogy ezeknek az országoknak fejlődése a szocializmus felé vezető úton elkezdett osztály harc körülményei között folyik és nem lehetséges a kapitalizmus békés belenövése a szocializmusba.

Baranov ezután kifejti, hogy a népi demokrácia országokban és a Szovjetunióban mutatkozó proletárdiktatúra osztályhatalma között nem áll fenn elvi ellentét. A dolgok lényege a nemzetközi útján.

és belső körülmények különbségeiben rejlik, amelyek között a proletárdiktatúra e két formája keletkezett és fejlődik.

Számunkra különösen jelentős a proletárdiktatúra második alapvető funkciója: a népi demokrácia országokban a város és a falu dolgozó tömegei iránt folytatott politika arról tanuskodik, hogy sikeresen megvalósulnak Lenin és Sztálin eszméi a munkásosztály és a parasztság közötti osztályösszettség különleges formájáról.

Az az út, melyen a népi demokráciák a szocializmus alapjainak lerakása felé haladnak, minden lényeges vonatkozásban megőrzi a Szovjetunióban megvalósult új gazdasági, politikai vonásokat. A népi demokrácia országok a győztes szocializmus országának tapasztalatait felhasználják és támogatást élvezik, továbbá a nagy Sztálin kezdeményezésére a Szovjetunió és a népi demokrácia országok között a kölcsönös gazdasági kapcsolatok olyan rendszere jött létre, mely biztosítja a baráti együttműködést, a gazdasági tervek baráti összeegyeztetését.

A magyar népi demokrácia minden sikere, felemelkedése bizonyítja, hogy a népi demokrácia a proletárdiktatúra funkcióit csupán az a feltétellel teljesítheti, ha fenntartja és megszilárdítja a barátságot a Szovjetunióval a szocializmus és demokrácia egész táborával.

Rajkék, Titókék és a többi imperialista bérenc útja világosan bizonyítja, hogy ettől a feltételtől való minden eltérés egyenes úton visz az imperialisták táborába. A Szovjetunióval és a szocializmus egész táborával való barátság és együttműködés viszont szilárd biztosítja a népi demokrácia országok, köztük Magyarország számára is, hogy szilárdan mennek fel a szocializmus útján.

Milliók tömegszervezet lesz a Magyar-Szovjet Társaság

Az elmúlt napokban országos értekezletet tartottak a Magyar-Szovjet Társaság vidéki titkárai Budapesten. Megvizsgálták az utolsó negyedév munkáját és megválasztották a legközelebbi hónapok munkatervét.

A Magyar-Szovjet Társaság éleljáró tömegszervezetünk, amelynek fontos szerepe van a szovjet-magyar barátság elmélyítésében, egyre elevebb határvérvé fejlesztésében.

Ezért tart figyelemre számot mindaz amit munkatársainknak Hajdú Béla, a Magyar-Szovjet Társaság hajdúmezei titkára mondott el.

— A Magyar-Szovjet Társaság országos viszonylatban kimagasló eredményeket ért el. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján és a nagy Sztálin születésnapja alkalmából rendezett 290 vándorkonferencián több, mint 650.000 látogató tekintette meg. Ebben az időben az Új Világot és az Új Magyar Könyvkiadó által kiadott műveket nem számítva társaságunk több, mint egymillió példányban jelentette meg az MSZT Tájékoztatót, a Mozgalmi Ertesítőt és a különböző brosurákat.

rendjének, kultúrájának tanulmányozását mind szélesebb tömegek számára kell lehetővé tenni. Budapesti értekezletünk határozata szerint ahhoz, hogy az MSZT céljának és feladatának megfelelően, hatalmas, a dolgozók minden rétegét magába foglaló milliók tömegszervezete kell válnia. Ebben a tömegszervezetben helye van minden becsületes, hazáját szerető, tehát szovjetbarát embernek.

— Februárban Társaságunk rendezti meg a „Magyar-Szovjet Barátság Hónapját”. Ez alkalommal szovjet tudósok, sztálinisták, feltalálók, művészcsoportok érkeznek hozzánk, hogy jobban megismerjük a Szovjetunió tapasztalatait, éleljáró tudományát és művészetét.

— Az MSZT feladata, hogy azt a ragaszkodást, amely dolgozó népiünkben a Szovjetunió és a nagy Sztálin iránt meggyilvánul, tovább erősítse. Az eddiginél jobban kell elmélyíteni a dolgozó tömegekben a megvalósult szocializmus országa és népe iránti barátságot, a Szovjetunió társadalmi és gazdasági

Egymillió katasztrális holdra kötnek az idén termelési szerződést

Keresztes Mihály államtitkár nyilatkozata

Keresztes Mihály földművelésügyi államtitkár pénteken nyilatkozatot adott a szerződéses termelés jelentőségéről. Az államtitkár hangsúlyozta, hogy növénytermelésünk tervszerűbbé tételének, mezőgazdaságunk szocialista fejlesztésének egyik fontos eszköze a szerződéses termelés. Elmondotta, hogy az elmúlt évben a szerződéses termelés iránymutatás és gyakorlati lebonyolítását véglegesen állami kézbe vettük és ezzel kikapcsoltuk a kapitalista vállalkozókat. A dolgozó parasztság a szerződéses termelést közvetlenül az állam szerveivel, a nemzeti vállalatokkal köti. 1948-ban az átvétel során azonban az ellenségek sikerült befurakodnia a termelői nemzeti vállalatokba és így több súlyos hiba fordult elő.

Az államtitkár hangsúlyozta, hogy a kormányzat felülvizsgálta a múltévi szerződéses termelést és mindazokban az esetekben, amikor a termelő hibáján kívül történt károsodás, kárpólták a dolgozó parasztokat az elszenvedett veszteségért.

A dolgozók állama nagy gondot fordít arra, hogy a dolgozó parasztságot senki meg ne károsítsa. Erről nemcsak a kártérítési fizetéssel történt intézkedés, hanem minden esetben a felelősségvontak és megbüntették a kártevőket is.

— Az elmúlt évben a szerződéses termelés során a dolgozó parasztság minden esetben öntudatosan tett eleget kötelességének. Az előírt gondosan végzett növényápoló munkák végrehajtásával úgy a saját, mint a népgazdaság érdekeit szolgálta. Az 1949-es gazdasági évben, amikor a szerződéses termelés a múlt év tapasztalatainak levonása után kiszélesedik, még fontosabb a jó munka.

Ebben az évben körülbelül egymillió katasztrális holdra kötünk termelési szerződést. Ennek 30 százalékát a minőségi vetőmagellátásra termeljük meg. A mennyiség hetven százaléka ipari nyersanyagellátásunk biztosítását szolgálja.

A tavaszi termelési szerződés kötése már december 20-ától folyik — mondotta a továbbiakban Keresztes államtitkár. A határidő betelével a termelőszövetkezetek teljes mértékben megkötötték a szerződéseket. Január 5-től 31-ig az egyéniileg gazdálkodó dolgozó parasztság kezdi meg a termelési szerződés kötését. A mai napig a dolgozó parasztság 15-20 százalékára már meg is kötötte a szerződéseket. Jól látták a szerződéses termelés jelentőségét. Hiszen a szerződéses termelés jó, hasznos és jövedelmező a dolgozó parasztság számára. Elősegíti felemelkedését. Biztonságot jelent számára, mert terméshozamának növelésére megkap minden segítséget, termelvényét értékesíteni tudja és előre számolhat az érte járó átvételi összeggel. Az idei szerződés-kötéseket nagyban elősegíti az a tény, hogy a dolgozó paraszt egy vállalattal köti a szerződést, amely a jobb minőség esetén jelentős összeggel díjazza a gondos munkát.

PARKOK, FASOROK a Hajdúság falvaiban

A Hajdúság községeinek poros alföldi levegőjének megtisztítására is gondol az ötéves terv. Már az idén nagyszabású parkosítás, fásítás indul meg Hajdúságban, Balmaújvárosban, Hajdúdorogon, Hajdúhadházon, Nádudvaron és Püspökladányban.

Megnyitották a Wolaffka-telepi NAPPKÖZI OTTHONT

Pénteken adták át bensőséges, meleghangú ünnepség keretében a városi szociális ügyosztály által berendezett tizenegyedik nappközi otthont a Wolaffka-telepen. A köztisztviselői telep egyik épületében valóságos „gyermekparádicsomot” rendeztek. A megnyitásra összegyűlt dolgozók, a szülők és a nappközi otthon kis vendégei, az ide kerülő gyerekek elragadtatva nézegették a tisztán, meleg nagy szobák vadonatúj berendezését: az apró székeket, asztalokat, a gyerekek figyelme rögtön a játékokra terelődött...

A Magyar Dolgozók Pártjának, a város vezetésének, a szakszervezeteknek, a tisztviselői hivatalnak képviselői jelenlétében kezdődött meg a kis ünnepség. A köztársasági induló hangja után Vitéz Margit iskolás lányka szavalt ügyesen, majd Csendes Jánosné munkásnő, a szociális ügyosztály vezetője emelkedett szólásra. Megemlékezett arról, hogy az új nappközi otthont is a Szovjetunió támogatásának, a Magyar Dolgozók Pártja útmutatásának köszönhetjük. A nagy Sztálin és vezérünk, Rákosi Mátyás nevének emlí-ezkor elemi erővel tört ki a tapsvihar.

Róza Lajos munkás tanácsnok az MDP várospolitikai bizottsága nevében átvette az új nappközi otthont.

Katona Viola szaválata után Mélykúti Tibor Wolaffka-telepi MDP titkár szólalt fel. Nagy Ibolya szaválata után Balogh Istvánné, a telep MNDSZ titkára fejezte ki a telep dolgozó asszonyainak háláját az új nappköziért. Pfeiffer Kató szavalt, majd dr. Csáky Gergely a tisztviselői hivatal nevében üdvözölte az új szociális intézményt. Katona Antal szaválata után az Internacionálé hangjaival érte véget az ünnepség.

— Nagy vágóhid épül az idén Püspökladányban az ötéves terv egyik fontos beruházásaként. A vágóhid építési költsége 120.000 forint. Terveberuházás formájában Fülöpön, Hajdúságban és Vámospéresen építenek kisebb vágóhidakat.

Barangolás a könyvek világában

VILÁGOS PART

Panovának, a népszerű szovjet írónak most jelent meg a „Világos part” című új regénye. Az írónő ebben a művében is az egyszerű szovjet emberek mindennapi életét rajzolja.

A regény hősei a „Világos part” állattenyésztő szovhoz munkásai. Az írónő nagy szeretettel és melegséggel ábrázolja őket, egyáltalán nem szépítgeti lelkivilágukat, jellemüket, hanem minden oldalról hibáikkal, erőnyeikkel együtt a valóságnak megfelelően mutatja be őket. Ezeknek az embereknek nagy többsége becsületes és szorgalmas munkás. A nép, a haza érdekei legfontosabb számukra s bár nem mindig találják meg a helyes utat, de mégis kitartással és önfeláldozással küzdik le a nehézségeket.

A háború után a szovhozba visszatérnek a fronttól a katonák: Korosztylev, akit a szovhoz igazgatójává és Almazov, akit az építési munkák vezetőjévé neveznek ki. Visszaérkeznek oldalról Marianna is, — most fejezte be a tanítónőképzőt. Mindgyüknek a maga munkaterületén kell hozzájárulni a munkához.

A regény egyik legkitűnőbb alakja Nyusa, a fejlő lány, aki bár tele van romantikus ábrándokkal, mégis valami nagyot, hősiességet akar tenni, hogy kiérdemlje a nép elismerését. És Nyusa csakugyan hőstettekét viszi véghez, a rábizott tehének gondos ápolásával. Tejemelési rekordot ér el, és az egész ország tudomást szerez róla. Sztahanovista munkamódszerének tapasztalatai valamennyi állattenyésztéssel foglalkozó munkás kincsévé válnak.

A regény minden hősnéinek megvan öröme, bánata. Nyusa boldog, mert sikert ért el, de bánkodik Korosztylev iránt érzett viszonzatlan szerelmé miatt. Almazov a sokévi távollét után idegennek érzi magát családjában, mert mint sebesült más aszonymint szeretett meg a kórházban. Marianna, a fiatal tanítónő elkeseredik a gyermekek engedetlensége és rossz tanulása miatt.

De bármilyen nehéz a munka, bármilyen keserű csapások érik is Panova regényének hőseit, megértik, hogy a személyes bánat és keserűség csak mulandó és semmiesetre sem lehet döntő a szovjet ember számára. Az élet értelme és célja egészen más a nép és a haza őszintén odaadó szolgálata, amely előbbtől megfogta a személyes boldogságot is. A regény hősei megértik, hogy az ő vállalkozásuk az a jövő hatalmas felelőssége, hiszen a kommunizmust építik. Minden gondolatuk és munkájuk erre a nagyszerű, nemes célra irányul.

ÖREG MUNKÁSOK A NAGY SZTÁLINRÓL

Tbiliszi, Baku és Batum öreg munkásai beszélnek ebben a könyvben Sztálinról. Csodálatos szép dolgokat tudunk meg a könyvből Sztálin gyermekkoráról, majd későbbi posztócipót. Báránnyór zekét vásároltuk neki, hosszúszerű eszmatát és még néhány dolgot, amelyeket csak nagy rábeszélésre fogadt el. Elmentem, hogy kikísérem Sztálin elváltását. El akartam köszönni szeretett vezérémtől és látni akartam, hogy valóban fel-

vette-e a hozzájuttatott ruhadarabokat. A Bájlov-fogház közelében találkoztam a száműzöttek menetével. Sztálin kézbillenésével volt hozzáncolva egyik elvtársunkhoz. — Mikor engem megpillantott, mosolygott...
(Uj Magyar könyvkiadó).

EMBERVADÁSZAT

Erskine Caldwell, a neves amerikai író már több nagyszerű könyvében mutatott Amerika súlyos szociális problémáira. Ebben a regényében is a déli államok fagyúölelétől terhes sötét világot mutatja be. Az embervadászokat mélyes tudatlanság jellemzi, bábónas előítéletek és embertelen,

lagisza, reakciós politikai szándékok ösztökélik őket, hogy felkutatásuk az egész vidéket és sajátkezüleg felakozzák Sennyit, a fiatal, dolgos négerfiút. Mc. Curtin se ráff és Ben Allen bíró a „be nem avatkozás” politikáját követik és hagyják, hogy az árthatlan néger megölessék. Az embervadászok kapcsán Erskine Caldwell lerántja a leplet az amerikai „demokrácia” hazugságairól, képmutatásairól és rávilágít az amerikai politikai rendszer elvtelenségére, cinikus korrupsziójára.
Ez a tömören, izesen és színesen megírt regény egyben szatíra is, amelynek sikeréhez nagyban hozzájárul az író sajátos humora. (Athenaeum kiadás).

Micsurinról hallgatnak előadást a Szabad Föld „Téli Estén” Szoboszlón

Szoboszlón nemcsak a városban, hanem kint a tanyavilágban is tartanak Szabad Föld Téli Estéit. Vajon járnak-e a tanyai iskolában megrendezett előadásokra?
A kérdést teljes bizakodással fogalmazzuk meg magunkban, hiszen számtalan példa bizonyítja, hogy a Szabad Föld Téli Estéik a legnagyobb látogatottságnak örvendenek az egész megyében.
A közönség elfoglaltja helyét. Elül a teremben a morajlás. Néhanyan még feszkelődnek, mert még a fászlada teletjén is emberek ülnek. Aztán az előadó veszi át a szót

és csakhamar olyan feszülten figyel mindenki a teremben, hogy közhelyvel élve, a légyúgást is meg lehet hallani, feltéve ha ilyenkor téliidőben akadna légy a tanyai iskolákban.
Micsurin és Liszenkóról van szó. Csodálatos útitársokkal megváltoztatták a természet arcát. Az előadó egyre lelkesebben beszél és az a lelkesedés átragad a hallgatókra is. A hallgatósággra, akikről szintén szó van, mert itt vannak a szoboszlói micsurinisták, a szoboszlói EPOSz fiatalok.

Az ötéves terv végrehajtását segíti elő a magánalkalmazottak és kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének egyesülése

A Magánalkalmazottak és Kereskedelmi Alkalmazottak régi, többévtizedes vágya valósul meg, a két dolgozóréteg szakszervezete egyesül, összeolvad. Az egyesülés szervezői legelőször az egyesületi bizottságok felállítását állítják pár héten belül megvalósítják a hivatalos és az egyesületi, de a két hatalmas szakszervezet máris közösen végzi az építő munkát.
Az egyesülés jelentősége különösen a termelés vonalán érvényesül. „Egy vállalat — egy szakszervezet” elve érvényesül majd a gyakorlatban egy-egy vezetés mellett, közös irányítás alapján dolgozhat az egyesített szakszervezet, amely magában tömöríti majd a pénzügyi szállítmányozási, bank, biztosítási alkalmazottakat és a kereskedelmi dolgozókat. Létszámában is hatalmas lesz az egyesített szakszervezet, Debreczenben közel 4000 tagja lesz, az ipari szakszervezet mellett az a szakszervezet lesz a legjelentősebb.
A Magánalkalmazottak Szakszervezete és a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete egyesülését a két szakszervezet dolgozói örömmel, nagy lelkesedéssel fogadják. Ennek az örömmel, helyesléssel adnak kifejezést az alábbi nyilatkozatok is.

Dr. Sajó Sándor pénzügyi dolgozó: — A két szakszervezet egyesülése helyes, régi vágyunk teljesül. Az egyesülés folytán nagyobb építő és termelő munkát tudunk folytatni és így az eredmény is nagyobb lesz. Különösen a munkaverseny megszervezésénél és további kiépítésénél lesz nagy jelentősége az egyesülésnek és nagyobb lendülettel tudjuk majd építeni a szocializmust.
Feregó József a debreceni Ruhábolt NV dolgozója: — Egyek vagyunk a munkában — így helyes, ha egyesülünk a szakszervezeti munkában, az érdekvédelemben. Az egyesülés folytán újabb lendületet vesz majd a szakszervezeti élet: ideológiai téren, szakmai továbbképzés terén egyesülve még nagyobb lehetőséget nyújt majd minden dolgozónak a tanulás, fejlődés továbbképzés útján.
Selyem Gábor, a TOKÉR vállalat vezető-vezérigazgatója: — A két szakszervezet egyesülését különösen azért fogadjuk nagy örömmel és helyesléssel és különösen annak van nagy jelentősége, hogy ledönti a fizikai és értelmiségi dolgozók közötti választást. Régen mesterségesen szították az ellentéteket, erőszakkal emelték a választásokat, a két szakszervezet egyesülése most kizárja ezeket egymáshoz az érdelemiségi és fizikai dolgozókat, végérvényesen ledönti a választásokat.
— A jövő egyik nagy feladata lesz és itt vár igen nagy munka az új, egyesített szakszervezetre hogy kifejlesszi a munkaverseny minden vonalán, a dolgozók, szakszervezeti tagok

minden munkahelyén és a munkaverseny egybökápesolva az áru minden útján, a szállítás, biztosítás, raktározás, a fogyasztókhoz való juttatás terén, — emeli a termelést fokozza és emeli az életszínvonal emelésére irányuló munkát.
Bergor János, kereskedelmi dolgozó: — Az egyesülésnek az ötéves terv végrehajtása során lesz nagy jelentősége, az egyesített szakszervezet az egyesítés után, közös erővel, vállaltat munkával sokkal jobban gyorsabban és eredményesebben tudja megvalósítani a munka reális frontján az ötéves tervet. A szocializmust építő dolgozók nagy örömmel vették a két szakszervezet egyesülésének híreit.

Jobb utak, járdák A MEGYE KÖZSÉGEIBEN

Az elindult ötéves terv idején első esztendeje sokat tesz a poros-sáros hajdúsági községek, különösen a mélyebben fekvő feketeföldi falvak útjainak, járdáinak kiépítésére.
Balmazújvárosban, a Bethlen utca kap burkolatot, ezenkívül több járdát létesítenek az eddigi sáros utcákon. Jelentős járdáépítés lesz Tiszacsegén, Földesen, Kabán, Nádudvaron, Püspökudványban, Tetétlenen is. Hajdúszovátón a járdák építésén kívül köburkolatot kap egy fontos, eddig kövezetlen útszakasz.

EZ IS a tervgazdálkodás eredménye

Ezer és ezer vég flanell...

A téli utcán még fázósan dugják be a nyakukat felhúzott gallérjuk mögé a járókelők, de itt, a Textilnagykereskedelmi NV irodájában élénk tett mintakollekciók ezer színe, könnyedsége máj a nyár előhírnöke: a nők idej strandruhájának anyagából látunk mintákat, virágosakat és pettyeseket, a mintásokon vitorlások hajlajdoznak a szélben vagy pálmák... A gyerekek napozó ruháskájához szolgáló anyagok mintái egész-

kis állatkertet, vagy mesevilágot idéznek.

A tervgazdálkodás szocialista kereskedelme már télen felkészül a tavaszra, nyárra. A tapasztalatok, a fogyasztók kívánásai alapján választják ki a legkeresettebb mintákat és textiliparunk gyárai anyagait termelnek minden mintából, amennyi a fogyasztók szükségletét kielégíti. Valaha úgy ment ez, hogy a gyáros önkényesen termelt és rátukmálta áruját a kereskedőre és ezeken keresztül a fogyasztóra, a legtöbbet abból a cikkből állította elő, amelyből neki legnagyobb volt a haszna... A divatos minták csak a legdrágább anyagokra kerültek, a tessék-lás-sék legyártott olcsó anyagok ritkító, izléstelen mintákkal dísztelenkedtek. Ma a legszebb minták éppen az olcsó anyagokon vannak.

De nemcsak gyönyörködni jönnünk. Darabos Imréhez, a Nemzeti Vállalat munkás-vezérigazgatójához az a kérdésünk, hogyan látszik meg életszínvonalunk emelkedése a Hajdú-Bihar textilszükségletét ellátó nemzeti vállalat forgalmában.

— Egy fél év alatt a nemzeti vállalat forgalma majd a háromszorosára emelkedett. Forgalmunk még nagyobb arányú emelkedését hozza az ötéves terv első esztendeje. Az első fél évben kétszerannyi értékű árut kapunk és osztunk el az állami áruházak, a szövetkezetek és a magánkereskedők között, mint az elmúlt évben, a második fél évben pedig a rajtuk keresztül a gazdasági élet vérkeringésébe bekerülő áru értéke a tavalyinak a háromszorosára lesz!

Ez a legbeszédesebb bizonyítéka életszínvonalunk emelkedésének. Az áru pénzzé válik, az áru oda-kerül a dolgozókhoz, akik most már egyre többet és egyre jobbat vásárolnak!
— Vajon minden kapható-e már ma? — kérdezzük.
— Hogyan. Az elmúlt esztendő elején még néha előfordult egy kis zökkenő a textilellátásban, a nagyon keresett árukban itt-ott hiány mutatkozott, de ma már ez a múlté.
Emlékszünk a flanelli-hiányra. Boda Ernő statisztika és a mai bőségről beszél:
— Flanellből ezer és ezer vég van a raktárunkban, mindenféle fajta színben, mintában, minőségben. Ebből a mennyiségből pár tízezer debreceni és megyei dolgozó varrathat magának flanellinget, meleg hálóinget...
— Minden olcsó és típusáruból annyi van raktárunkban, hogy ma már minden kereskedő annyit vehet, amennyit akar. Közbevetőleg: a raktárunkban van — ez nem annyit jelent, hogy napokig vagy hetekig fekszik is az áru. Sőt. Egy vagon áruból két nap múlva már egy méter sincs.

Az áru és a pénz forgási sebessége fontos követelmény. Eleget is tessnek ennek.

Beszélgetés közben Timmer Sándor a szövetosztály vezetője jön lepedónagyságrú megrendelőlapokkal. A nemzeti vállalat utazója hozta be a vidéki földművelőszövetkezetek rendelését.

Szabó Ilona, a földművelőszövetkezetek áruszállító irodájának vezetője jön vele. Ő mondja el, hogy a falu életszínvonalának emelkedése mennyire látszik a megrendeléseken. Nemcsak típusanyag és flanell, karton kell a falusi dolgozó parasztnak, de a drágább cord, vagy a tiszta gyapjú szövetnek is bőven akad vevője a falvak szövetkezeti üzleteiben.
Vidám kedvvel lépünk ki a Textilnagykereskedelmi ajtaján

SZOVJET KULTÚRA

Kulturális, művészeti és tudományos folyóirat
ÁRA 4 FORINT
Előfizetési díj: negyedévre 8 Ft, félfévre 15 Ft, egy évre 30 Ft.
Megrendelhető: a Szovjet Kultúra kiadóhivatalában, Budapest, 62. Postafiók 353, Telefon: 129-642, vagy személyesen a „Debrecen” kiadóhivatalában, — Bajcsy Zsilinszky-u. 1. l. e. (Bika trafiknál).

IFJUSÁG

Nyin-Szegál

A TUDOMÁNY KEZDETE

(Röszlet: „Hogyan lett az ember óriás? című könyvből.)

Valamikor az embernek mese volt az egész világ. Mindent megmagyarázhatatlannak és érthetetlennek tartott. Minden lépés, minden kézelegyintés ismeretlen erőket hozott mozgásba, amelyek elveszthetők, vagy boldoggá tehetik az embert.

A tapasztalat még olyan gyenge és bizonytalan volt, hogy az emberek egyáltalán nem voltak meggyőződve arról, vajjon az éjszaka után eljön-e a nappal s a tél után eljön-e a tavasz.

Az emberek mágiikus szertartásokat végeztek, hogy a Napnak segítsenek felkelni az égen. Egyiptomban a fáraó, akit a megtesztült Napnak tartottak, minden nap körülvárta a templomot, hogy a Napot megszabott körpályára bejárásra kényszerítse. Összel az egyiptomiak megültek a „Nap vándorbotja” ünnepe. Úgy gondolták, hogy ősszel a gyengülő Nap kezébe vándorbotot kell adni, hogy folytatni tudja útját.

De az ember dolgozott és egyre jobban megismerte a világot és a dolgok tulajdonságait.

A primitív mester, aki a követ kőszőrülte és csiszolta, közben saját kezével, saját szemével tanulmányozta a kő tulajdonságait. A mester tudta, hogy a kő kemény, hogy erős ütessel szét lehet vágni, hogy az üstötől a kő nem kiáll fel. Csak hogy a kővek nem egyformák.

Ez a kő nem szólt meg, de a másik hátha egyszer csak megszólal? Ilyen feltételeken mi nevetnénk. De az ősember nem

úgy gondolkodott mint mi.

Az ősember nem tudott szabályokat levonni, ezért számára az egész élet tele volt kivételekkel. Látta, hogy a világon nincsen két egyforma kő és ezért úgy képzelt el, hogy tulajdonságai is különbözőek lehetnek. Amikor kőből új kapát készített igyekezett pontosan a régihez hasonlót csinálni, hogy ugyanolyan jól kapálja a földet.

De múltak a századok, az évezredek. Sok különféle kő ment át az ember kezén s lassanként kialakult a kő fogalma általában. Minden kő kemény dolog. Egyik kő sem szólt meg, tehát a kővek nem beszélnek.

Igy jelentkeztek a tudomány első magjai — a dolgokról alkotott fogalmak.

Amikor a mester azt mondja, hogy a kő kemény, minden kőre gondol, nemcsak arra, amelyet kezében tart.

Tehát már ismer valamilyen természeti törvényt, a világban fennálló valamilyen szabályt.

„Tél után tavasz jön.” Minket ez nem lep meg. Hiszen magától értetődik, hogy a tél után tavasz, nem pedig ősz szokott lenni. De őseink számára az évszakok változása egyike volt az első tudományos felfedezéseknek, amelyekre hosszú megfigyelések után jöttek rá.

Az emberek csak akkor kezdtek számolni az éveket, amikor megértették, hogy a tél és a nyár nem véletlenül ismétlődik, hogy a tél után mindig tavasz jön, a tavasz után nyár és ősz.

Egyiptomban az emberek a Nilus kiöntésének megfigyelésé-

vel jöttek rá erre a felfedezésre. Ott ugyanis számították az évet: a folyó egyik áradásától a másikig.

A folyót a papok figyelték. Hiszen a nép azt hitte, hogy a folyó istenség.

Közvetlenül a parton álló egyiptomi templomok falain mai napig megmaradtak azok a vonások, amelyekkel a papok a víz magasságát megjelölték.

Juliusban, amikor a mezők a hőségtől megrepedeztek, a földművesek türelmetlenül várták, hogy jön-e már az ártokba a Nilus sárga agyagos vize. S vajjon egyáltalán jön-e? Hátha az istenek megharagudtak az emberekre és nem küldenek a mezőkre vizet?

A templomba mindenünnen érkeztek az ajándékok és áldozatok. A földművesek utolsó marék gabonájukat is odaadták a papoknak, azzal az alázatos kéréssel, hogy buzgóbban imádkozzanak az istenekhez.

Minden reggel hajnalban a papok lementek a vízhez, hogy megtudják, emelkedik-e a víz.

Minden este felmentek a templom lapon tetéjére és térdre borulva néztek a távolba, a csillagok felé. A csillagos ég volt a naplójuk.

S végül ünnepélyesen kihirdették a templomban: „Isten meghallgatta a könyörgéseket — három éjszaka mulva a víz megöntözi a mezőket.”

Lassanként, lépésről-lépésre kerülték hatalmukba az emberek a számukra új világot: nem a mesék, hanem a tudás világát. A templom teteje volt az első csillagvizsgáló állomás. A fizekas-

es kordcsműhelyek laboratóriumok voltak, ahol az első kísérleteket végezték.

Az emberek megtanultak figyelni, számolni, következtetni.

Ez az ősi tudomány csak kevésbé hasonlított a mi mai tudományunkhoz. Még nagyon közel állt a varázsláshoz. Az emberek nemcsak megfigyelték a csillagokat, hanem jóslatok is belőlük. Az ég és a föld tanulmányozása közben imádkoztak az ég és a föld isteneihez. S mégis lassanként osszadózni kezdett a tudatlanság köde.

A TRAKTORGYÁR esztergályosa

Anatolij Pinenzszik esztergályost jól ismerik Sztálingrád üzemének, gyárainak dolgozói. Anatolij a sztálingrádi traktorgyár legjobb esztergályosa.

Fiatall, alig 23 éves, 1943-ban lépett be a gyárba. Egy év múlva már nagyteljesítményű esztergápadot bíztak rá. Közvetlen mellette dolgozott Koseljev, gyakorlott munkás az esztergályos szakmában. A fiatal esztergályos mindig hozzáfordult, ha 'anácsra volt szüksége.

Pinenzszik hamar elsajátította az élenjáró munkamódszereket és soha nem mulasztotta el, hogy áttanulmányozza a műszaki irodalom újdonságait. Az üzem szemelattára nőtt magas szakképzettségű mesterré, újtóvá.

A fiatal esztergályos, azzal, hogy elsajátította a legújabb megmunkálási módszereket és magas termelési eredményeket ért el, megkapta a „gyár legjobb esztergályosa” címet.

KULTURVERSENY EREDMÉNYE

12 fordulós kultúrversenyünk véget ért. A verseny eredménye a következő: 1. Pécsi Mihály 980 ponttal, 2. Pellei Imre 965 pont, 3. Kocz Erzsébet 955 pont, 4. Andrassy István 950 pont, 5. Kovács Béla 950 pont, 6. Nagy Ilona 890 pont, 7. Mágner Edii 875 pont, 9. Seres József 860 pont, 10. Nyári Béla 760 pont, 11. Császi Lajos 755 pont, 12. Szőke Gabriella 475 pont, 13. Kovács Gyula 730 pont, 14. Kiss Sándor 680 pont, 15. Kerékgyártó Lajos 675 pont, 16. Halász Anna 670 pont, 17. Tóth Imre 620 pont, 18. Pető István 580 pont, 19. Kolozsi Ágnes 530 pont, 20. Kemény Béla 505 pont, 21. Bagosi Julianna 435 pont, 22. Parti Piroska 430 pont, 23. Kiss Tamásné, 24. Kovács Albert 410 pont, 25. Tóth Istváné 400 pont. A csoportverseny I. díját (csapatzásól) a Gábor Áron 3. érs. a II. díját (szintén csapatzásól) a Dóczi-leánygimnázium „Haladás” tanuló kör nyerte. Az egyéni kultúrverseny 1—2 helyezette Debrecen-Budapest és vissza útra repülőjegyet, 3. helyezette 3 darab fényképre utalványt, 4. egy művészi fényképpajtyára utalványt, míg 5—25 helyezettek könyvjutalmat nyertek.

A verseny minden helyezettjé megkapja emlékül a kultúrverseny oklevelét, illetve emléklapját.

Felkérjük a díjnyerteseket és a verseny résztvevőit, pontos címüket január 15-ig szerkesztőségünk-höz juttassák el, hogy részükre a nyereseményeket postán elküldhes-sük.

Már most bejelentjük, hogy február 1-től „Ifjúsági rovatunkban „1000 kérdés és felelet” c. főkent természet-tudományi kérdéseket felvető új versenyt indítunk. Minden héten 25 kérdést adunk fel és a legtöbb jó feleletet beküldők között hetenként könyvjutalmakat osztunk ki.

SZAKÉRTŐK

Elbeszélés. Irta: MÓRA FERENC

te volna el a jég a tóvit útról útra.

A páter csak mosolygott, mint az olyan ember szokott, aki túlélt valami nehéz dolgot.

— Valóságos lacrimae Christi* — törölgette szemét.

Felokostottak, hogy az én borom miért lacrimae Christi. Mert aki issza, annak eszébe jut a Krisztus kinszenvedése, akit epével és ecettel itattak.

Nekem mondhatták, mert én az italozásban nem igen megyek tovább a koccintásnál, azt is mindig eszembe kell juttatni. Hanem a feleségem nagyon a szívére vette a csüfölkést és az a csodálatos, hogy nem a vendégekre haragudott, hanem énrám. (Gondolom, más férj is tapasztalt már ilyesmit.) A szemében egyszerre kinyíltak a kisbicskák, amelyek a legszéldebb asszonyi szemben is megtalálhatók és azok mind énfelém fordultak hegyvel.

— Ó te cégyeres gonosztévő! — villogtak a kisbicskák —, hát mért nem parancsoltad te azt meg énnekem, hogy ne a Némedi Vince kocsmájából hozassam a bort, hanem a Tamádi Vitus-séből?

Nagyon nehéz szembeszállni egy családayával, aki azért teszi felelőssé az embert, amit ő hibáztat. Elborult homlokmal gondoltam a jövődre, amely csak azt várja, hogy a vendégek kihúzzák a lábukat és a kétségbeesés meghihletett.

— Nini, hátha megkóstolnánk a csókai bort!

Az ám, csakugyan, a csókai bor még megmenthetné a ház becsületét. Sok esztendeje annak, hogy azt ajándékba küldte nekem a csókai pap. Ő meg a plébánia pincéjében talált belőle egy hordócskával, egy üvegegnekem is juttatott belőle. Pedig biz azt ilyen tökéletes ember meg nem érdemelné, mert hiszen ha megérdemelné, már rég megitta volna.

A feleségem szemében egyszerre becsukódtak a kisbicskák.

— Hozd be csak, Panka lelkem a csókai bort! A spájzban van, a kis polc alatt a sarokban egy fekete üvegen!

Panka még akkor kislány volt, de nagyon érteimes kislány. Amint behozta a poros, pókhálós üveget és az anyukája megcsóválta a fejét, Panka rögtön elérte, hogy az anyit tesz:

— Ejnye-ejnye, hogy lehetett már ezt az üveget behozni!

Persze a világi huncutságokban járatos emberek nem tudják azt, hogy az ilyen boroknak a piszok és a pókháló a nemesi címere s amelyiken meg nincs, arra azt röhögöznik az igazi előkelő háznál. Panka úgy hozta be újra a kibontott üveget, hogy ragyogott, mint a tükör s megláttam benne hosszúra nyúlt arcot, míg teletöltöttem a három szakértő poharát.

A megnyúlt arc nem egészen az üveg optikai játéka volt. Kicsit hűledeztem a nedűtől, amely nagyon lassan csorgott ki belőle. Sűrű volt, fekete volt, in-

kább olvadt szarokhoz hasonlított, mint nektharoz.

Ellenben a borszakértők egyszerre megéreztek, hogy itt a halhatatlanság itala van jelen.

— Hű, kicsoda odör! — tárgultak papom orrcimpái.

— De kicsoda valör! — csettintett és cuppantott a színdirektor, lehunyva a szemét a gyönyörűségtől.

— Ugyan, hogy nem resteltek ilyenkor beszélni! — dörrént rájuk a katoná. — Hanem azért ezt lassan igyuk, hogy soká tartson.

De azért akkorára tátotta a száját, hogy pántlika után tekintgettem, amit a pohárra kös-sünt, hogy az is le ne szaladjon. (Amúgy az ördög bánta volna, de szervisz-pohár volt, annyit a leggyámoltalanabb férj is tud a családi élet titkaiból, hogy mit jelent az, ha szervisz csorbul.)

Ahogy a feleségem rámvetette a szemét, a hála nefelejesei mosolygottak rám belőle. Meg is érdemeltem, mert ritkán ültek olyan boldog emberek az asztalunknál, mint a három borszakértő. Azon ugyan nem tudtak megegyezni, hogy Olaszországból hozták-e a bort, vagy Franciaországból, vagy Spanyolországból, de akárhonnan hozták, még a kapuban is áldották az emlékezetét. Nagy ember volt az.

Másnap aztán jelentkezett a negyedik borszakértő is: Mária-néni, a mosóasszony. Még pedig panasszal jelentkezett, azzal is

ennálam, mert még akkor nem gyógyultak ki a ház alkalmazottai abból a rögeszméből, hogy a ház feje én vagyok.

— Panaszom van, tekintetős úr — mázolta a kezefejét a szá-jához a vénség.

— Mondja no, lelkem Mária-néni.

— Hát nézze, mért nem abból a borból adatott man a nagysága most is, akiből a multkori mosáskor? Azon mégis csak érezte az embör, hogy bor, mert az legalább karmolásza a tor-kát, de ez a mostani csak úgy simogati, mint az olaj. Nincs ennek, lelköm, se íze, se buze.

Roszat sejtve szólók a feleségemnek, suban a spájzba, mint a sólyommadár, visszátá-molyog, mint az ólommadár.

— Rettenetes, rettenetes! — tördösi a kezét. — Képzeld, Panka tegnap elcsoréste az üve-geket és a csókai bor helyett azt az üveget hozta be, amiben a Mária-néni borát tartogattak.

— Hát aztán? Bor: bor.

— Hiszen ha bor lett volna! De össze volt abban öntögetve minden asztali maradék, bor, sör, málnaszörp, meggylikör, ami egy hónap óta megfordult a háznál. Valóságos moslék volt ilyen szegény, ilyen szegény!

Azóla megöngöttünk, meg is öregedtünk, de azt hiszem, ezt a tévedést ma sem bocsátotta meg a feleségem nekem. Pedig hiszen mindenki jól járt vele és az asszonyok tudhatnák legjobban, hogy ha az ember szakér-tőnek érzi magát, akkor a többi elvégzi az illuzió.

7. oldal DEBRECEN

Éljenek sztahanovistáink, öt éves tervünk élenjáró harcossai!

A Hajdúsághoz csatolt szabolcsi községek tervberuházásai

A Hajdú-Bihar vármegyéhez csatolt szabolcsi községekben is új fejlődés elindította az öt éves terv. Már az ideig első esztendőben nagy jelentőségű közületi beruházások történtek. Polgáron a tanyaközpont községhezát ki-

javitják, 30.000 forintos költséggel vásárcsarnokot létesítenek gyümölcsöt telepítenek, Újszentmargitán jegyzői lakás épül. Nyíradonyban a közvilágítását bővítik.

Egy érdekes újítás

„Kati” csak baba, de megsokszorozza a termelést az öt éves terv sikeréért dolgozó Textilgyárban

A debreceni textilgyár csipkeverőgépei már 30-40 éve dolgoznak és a munkában eltöltött esztendőik közben alkatrészeik kikopáltak. Ezeket a gépeket külföldön gyártották, így alkatrészeiket beszerezni már nagyon nehéz.

Az öreg gépeket meg kell fiatalítani — határozták el magukban a textilgyár munkásai. Karap Sándor művezető és Tibia István addig gondolkodtak a dologon, míg végre egy talpraesett újítással álltak elő.

Egy olyan csipkeabát készítették amely az eddigi gépfordulatot, ami csak 80-100 körül mozgott, 140-170 fordulattal lehet mozogni. Az újítást azután nevelőknek kezdőbetűkből „Kati” névre keresztelték.

A nagyszerű az, hogy ezt a teljesítményt szinte selejtszámba vehető gépeken érték el, ami pedig még új gépeknél is igen szép eredménynek számítana. Ezek Karap Sándornak már negyedik újításai, melyekkel a termelést 25-100 százalékkal növeli anélkül, hogy a gép kezelője több vagy nehezebb munkát végezne, de fokozott termeléssel jóval több a keresete.

Karap Sándor elmondta, hogy a célja az újításokkal: Kevesebb emberi erő igénybevétele, több ártermelés, Kevesebb veríték, több és jobb áru, most ne az ember dolgozzon, hanem a gép. Újítás után munkatársait és a műszaki értelmiséget felhívja, hogy keressék minél többen az újításoknak a módzatait, mely racionalizálást hoz a termelésbe és kímélve az emberi erőt, nagyobb keresethez juttatja a dolgozókat.

Minden újabb újítás előbbre viszi az öt éves terv sikerét, a szocializmus győzelmét.

Munkásbíróság elé kerül egy kulák-malmos, aki elrejtette a malom alkatrészeit az államosítás elől

Tipikus kártevő, kizsákmányoló kulákok leplezték le: Brösztl Gáspár kislétai többszörös malomtulajdonos személyében. Brösztlnek két malma van, négy háza, 40 hold földje, igen sok állatja. A demokráciának esküdt ellensége, reakciós, jobboldali körökkel tartott fenn összeköttetést, ezekkel barátkozott.

Még a múlt év nyarán a malom legtöbb értékes alkatrészeit leszerelte és elrejtette, elásta. Kettős cél vezette, azt akarta, hogy a malom ne működjön teljes kapacitással, ugyanakkor számolt azzal, hogy a malmot államosítják, a dolgozó nép veszi birtokába és el akarja rejtetni az értékes, közel 50.000 forint értékű gépi, malmi alkatrészeket, másfelől az akarta,

hogy a malmot az állam, a dolgozó nép ne használhassa. Úgyanakkor három hordó étolajat, több hordó bort is elrejtett, elásta.

A kislétai malmát a múlt hónapban államosították. A munkások felhívták Brösztl Gáspárt, hogy az elrejtett gépalkatrészeket adja vissza, ne vonja ki az államosítás elől, de a kizsákmányoló kulák erre nem volt hajlandó megtagadta, sőt súlyos, demokráciaellenes kijelentéseket tett.

Brösztl különben munkésnyázó kizsákmányoló volt, alkalmazottival durván, kegyetlenül bánt, fizetésüknél megkorsította őket.

A kártevő kulák a debreceni munkásbíróság elé kerül, amely ügyét a jövő héten tárgyalja.

HETI

kezdőnoka

JANUÁR ELSŐ HETEBEN megkezdődött az öt éves terv első esztendje. A három éves terv sikere, a szilvási munkafelajánlás lendülete és technikai eredményei, a dolgozó nép bátortalan munkakészsége és lökhetetlen hite, erőt, a legszebb reményeket vetíti elénk az öt éves terv sikeres elvégzésére. A magyar dolgozók nagy lendülettel kezdtek hozzá az öt éves terv elvégzéséhez, tudják, érzik, hogy saját jobb sorsukat, a jobb életet, a magasabb életszínvonalat, a szocializmus pilogát építik.

RAKOSI MÁTYÁS újsóvi cikket írt a Moszkovszkij Bolsevik újsóvi számában, amelynek nagy világvisszhangja van. Moszkva a béke és a népek barátságának megtestesítője. Magyarország dolgozó — írja a továbbiakban — szívük mélyéből köszönetet mondanak a nagy Szovjetunióknak, amely segítséget nyújtott nekik, hogy örökre lerázzák a kapitalista rabság jármát és sikeresen a szocialista építés útjára lépjenek. A magyar nép a forró szeretet és hűda érését nyilvánítja a Szovjetunió felé, a nagyszerű Moszkva iránt, ahol Szólin él és dolgozik.

SÜLYOS KORMANYVALSÁG tünelei mutatkoznak Olaszországban, ahol inog a reakciós, az imperialisták járslagján függő De Gasperi kormány helyzete. De Gasperi tárgyalásokat kezdett a belpolitikai válság megoldására, de ez nem vezet sikerre. Az olasz dolgozók harca minden nappal erősödik a De Gasperi kormány népellenes politikája ellen, elléti a moszoni kormány politikájának áruló jellegét. Az olasz dolgozó nép megértette, hogy a moszoni kormány az Egyesült Államok gazdasági terjeszkedését szolgálja. Az Olasz Kommunista Párt föltárlta. Topliatti Városban, hazatérőben moszkvai látogatásából, kijelentette: — Az olasz nép sohasem fog beleegyezni, hogy háborúba vigyék a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen.

A KINAI KOMMUNISTA PÁRT újsóvi kiadványt bocsátott ki, amelyben megjelöli a demokráciás hadsereg és a kínai nép legfőbb célját 1950-re: felszabadítani Formozát, Tibetet és Hainant, megsemmisíteni a Kuomintang csapatok maradványait és teljesen egyesíteni Kínát. Az amerikai imperializmust kiűzi Kína utolsó zugából is. Mao-Ce-Tung, a Kínai Népköztársaság elnöke Moszkvában tárgyalodik és Kína és a Szovjetunió közötti barátsági és szövetségi szerződést készít elő.

Az Egyesült Államok és Anglia meghátráltak a kínai kérdésben. Anglia elismerte a Kínai Népköztársaság kormányát, Truman pedig bejelentette, hogy Amerika Formozán nem nyújt segítséget a Kuomintangnak. Lapjelentések szerint a francia kormány is közelezen elismeri Mao-Ce-Tung kormányát.

AZ AMERIKAI uralkodó körök háborús uszítói, a legagresszívabb klikk, melynek egyik képviselője MacArthur tábornok, Japán amerikai helytartója, nyílt beavatkozás mellett foglalt állást és követelte, hogy az amerikai kormány szállja meg Formozát és építse ki erődét. A távolkeleti politika kalandorjellege azonban nem talál visszhangra — az amerikai dolgozók körében kudarcra van ítélve.

Hírek

— Ejjeli szolgálatos gyógyszer-tárak: „Reménység”, Csapó-utca 22. „Sae” Hatvan-utca 66.

RÁDIÓMUSOR Vasárnap Kossuth-rádió. — 7: Hangtűz. — 7:30: Szabadságunk valóságos féltője. 8:30: Szív hűdi szívek szíve. 9: Régi cseh muzsika. 9:30: Református vallásos féltője. 10: Evangélikus istentisztelet. 10:45: Kültügyi negyedóra. 11: Új barátát szánt az eke. 11:20: Rádiózenekar játéka. 12:15: A Rádiózenekar játéka. 13:20: Csakjövők: Szív indul. 14:15: Ünnepi hangtűz. — 15:30: Gáspár Zsigmond és cigányzenekara. 16:30: A Rádiózenekar játéka. 17:10: Szovjet tájak — szovjet dallamok. 17:40: Pár rádió. 19: Műhely. — 20:50: A Dárday-ház. Vigjáték. — 21:20: A moszkvai rádió műsorából. — Pénzügy. 9: Hangtűz. 8:30: Falurádió. 9: Fejtörő és a Zeneotómia. 10: Szotakovics: I. szimfónia. 10:50: Bányászimfónia. 11: Bodriés Antal és cigányzenekara. 11:40: Részeg. 12: Táncezen. 13: A Néphadsereg híradója. 13:30: Szív hűdi szívek szíve. 14: Könyvi Múzeum együttes játéka. 15: Hírel napjaink. — 16:20: Brahms: Kőr tró. 16:45: Vasárnap. — 17:00: Gyermekek. 16:40: Kérdés — felelet. 17: A Lélek Mór. — 17:40: David Ojstrah hegedű. Lev Oborin zongoristák. 18:45: Magyar muzsika. 19: Szórakoztató zené. 19:30: Kártyavár. Vidám zenés játék. 21:30: Dalok. Hangtűz. 22: A tanu.

— Tipusmenü január 9-től 16-ig. Hétfő: Burgonyaleves, babfőzelék feltéttel. — Kedd: Húsleves, paradicsomos burgonya lótt hússal. — Szerda: Töltött káposzta, sült tészta. — Csütörtök: Kőménymagosleves, debreceni rakott burgonya. — Péntek: Bableves, káposztakocka. — Szombat: Kalarábéleves, borjúpaprikás burg. — Vasárnap: Vegyes raguleves, sertés sült, párolt káposztával, egy darab alma.

— Megjelent a „Kert és Szőlő”. A népszerű kertészeti, szőlészeti, növényvédelmi és méhészeti szaklap második évfolyamába lépett az új esztendőben, mégis minden kertésznek, szőlősgazdának, méhésznek úgy tűnik, mintha régi-régi barátja, tanácsadója lenne. Ezúttal első számban számos érdekes cikket közöl, a micurini biológia alkalmazása a kertészeti kutatómunkában, az őszibarack-termelés jövőjének biztosítása, selyemhernyótenyésztésünk az öt éves tervben, a gyümölcsfák törzsének megelőzése előnyei adták a kiemelkedő cikkek témáit. Nagy figyelemre tart számot Erdei Ferenc földművelésügyi miniszter cikke: „Kertgazdaságunk fejlesztése az öt éves terv első esztendejében”.

— Árverési hirdetmény. Az Almani Zálogház és Árverési Csarnok NV (Debrecen, Csapó-utca 4.) 1950 január 19-én árverést tart. — Árverésre kerülnek 1949. évi nov. végéig lejárt, de nem rendezett zálogtárgyak, valamint önkéntesen felajánlott tárgyak. A kiállítás 8 óráig, árverés 10 óráig kezdődik.

Földművelők bejelentési kötelezettsége. Azok a földhasznosítók (feles, harmados stb.), akik 100 arany koronát meghaladó kataszteri tiszta jövedelmű mezőgazdasági ingatlan bérletnek, bérletnyúkról január hó 15. napjáig bejelentést kötelesek tenni az adóhivatalhoz. Azok, akiknek a bérletben 1949 október 1-ével változás állott be (megszűnt, újban keletkezett, szaporodott, csökkent), kötelesek azt az adóhivatalhoz bejelenteni: mégpedig a megszünet a bérbeadótól hozott igazolással kell bizonyítani. Bejelentési ív az adóhivatal (Kossuth-utca 12. sz. földszint 13. számú) szobában kapható.

64 ÉVES VÖLÖGÉNY, 64 ÉVES MENYASSZONY

Az elmúlt napokban érdekes házasságtörténet történt a debreceni anyakönyvi hivatalban. Egy 64 éves vőlegény és 64 éves menyasszonya jelent meg a hivatalban és kötött házasságot. Az „Ifjú” vőlegény Poresin János volt, menyasszonya Főzer Zsuzsanna, mindketten özvegyek voltak. A nem mindennapi házasságtörténet igazolta a mondást, hogy „öreg ember nem vén ember”.

A hét fontos rendelkezés

Az újsóvi 1. számú Magyar Könyvtárban megjelent az egyes árúk és szolgáltatások árának (díjának) a forgalmiadó-kulcsok új megállapítása következtében szükséges változtatásokról — a 18. életév betöltésének bejelentésére vonatkozó kötelezettség teljesítését idejéről szóló rendelkezéseket.

A szerdai 2. számban vannak az egyes szabványok kötelező alkalmazásába vételéről — a volt házastárs halálának házasságkötéskor történt igazolásáról szóló rendelkezések.

A Magyar Könyvtár egyes példányai kaphatók kiadóhivatalunkban, ugyanott elő is lehet venni a hivatalos lapra.

x Dr Székely Tibor gyermekorvos 11-től, szerdától ismét rendel Piac utca 7. délelőtt 9-10, délután 6-7-ig.

— Vasárnap is lehet könyvet vásárolni a dolgozóknak. A Szikra Könyvtár minden vasárnap 9-11-ig nyitva.

— Hirdetmény. Felhívja az adóhivatal azokat a földtulajdonosokat, kiknek földtulajdonukban művelési ág változás történt — és még ezidáig nem jelentették — 6 napon belül írásban a Pénzügyigazgatóság írás. 3. sz. szobájában jelentésként be.

— Hirdetmény. Ertesítem a város érdekelte lakosságát, hogy a földművelésügyi minisztérium rendelkezése értelmében az 1947. évi és ennél korábbi születésű, tenyésztésre alkalmas kancák Allománnyavétele folyó évi január hó 10-én reggel 8 óráig a vácsárpenztárnál lesz megtartva. A kancák elővezetése 1949. évi csikókkal együtt kötelező. A gazdálkodók a fedeztetési jegyeket is hozták magukkal. Aki az elővezetést elmulasztja kihágást követ el és ellene a kihágási eljárás folyamatba lesz téve. Polgármester.

— Ha jelölést vagy pontszámot nével és címet pályázati elnyertél, ne várj postán a nyereget mert mára hova küldeni. Pontos címeted legutóbb utólag add meg.

— Méz-cuker cserével indított a Mézforgalmi NV melynek keretében a méz igen előnyösen értékesíthető, miért is felkérjük mézkeszlettel rendelkező mézleltársainkat, hogy az akció lebonyolításának megbeszélésére végezt f. hó 9-én (hétfőn) d. u. 15 óráig a Konkoly Jenő lakásán feltétlenül jelenjenek meg a „Nektár” elnöksége.

— Daróczy János püspökládányi lakos ittas állapotban öngyilkosságot követett el: lakásán felakasztotta magát. Daróczy, ha ittas állapotban volt, mindig öngyilkossági tervekkel foglalkozott, egy alkalommal már az akácfaól vágta le.

— Autóbuszban hagyta irattal leváltárcajával és 200 forinttal Pető Béla a Szabadságharcos Szövetség debreceni titkára. A megtaláló az iratokat juttassa el a Szabadságharcos Szövetségbe.

— Hajdúnánáson hirtelen összeesett az utcán Csizsár Imre 81 éves gazdálkodó. Pár perc múlva kiszenvedett, halálát szív-szélhűtés okozta.

Gyász hír

Dr MOLNAR EVELIN nyugdíjas tanárnő reformátuskövesházi pi henőn elhunyt.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy Ungváry József ostayakészítő 54 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután fél 3 óráig lesz a Köztemető 11-ik ravatalozóteremében. — Gyászolják: bánatos felesége gyermeke, testvérei, apóca, sógorai, sógorónéi és kiterjedt rokonsága. Lakás: Korponai u. 9.

Anyakönyv

Születések, Varga József sármunkás Mihály, László, Farkas Ferenc MAV asztalos Tóthotom u. 6. Sándor, Viktor Imre főzérkerék, György u. 40. Anikó, Forga István kovács m. Baross u. 4. Róna.

Házasságok, Grünblatt Herman kerék, a Bajcsy-Zelinszky u. 35. és Pósch Marvin Bajcsy-Zelinszky u. 35. Sányai Lajos hadirokkant Péterfia u. 15. és D. Nagy Zsófia Péterfia u. 15. Vadász Sándor cukrász s. Vörösi Hadarog útja 28. és Kapusi Zsuzsanna Vörösi Hadarog útja 28. Sáros Lajos női szabó m. Homok u. 100. és Papp Margit Vendég u. 58. Szalma Ernő Im Hajdúsámon és Tóth Róza Halap 103. Dócs Gábor Im Hajdúközörmény és Kátanka Julianna Macos 71-73. Zéke Ervin honv. áthadnagy Ezertergom és Simon Agnes Kossuth u. 40. Embor Mihály Im Pallag 36. és Berki Margit Pallag 36.

Házasságok, Pamb János ny. banktiszt. v. elő 66 éves Mikszáth u. 18. özvegy Tiszai Lőréné Birinyi Mára 63. éves Varga u. 25. Molnár Jánosné Szilágyi Margit 64 éves Derecske.

1610 HAZASSÁGKÖTÉS VOLT AZ ELSMÚLT ÉVBEN

Most készült el az anyakönyvi hivatal végleges statisztikája az elmúlt évben kötött házasságokról. Az elmúlt 1949-es esztendőben 1610 pár kötött házasságot. Ez a szám igen magas hiszen 1919 óta nem volt ennyi házasságkötés egyik évben sem. A sok házasságkötés hí bizonyította annak, hogy a dolgozók életszínvonalá mind, jobban emelkedik és sok ifjú tudott családki életközösséget kötni.

APOLLO

Délelőtt 11 óráig minden hely 1 F 10 ragyogó művészi kísérel

Délután 2-4-6-8 órák

Hétlőn 4-6-8 órák

Asszonyhűség

VIG FILMSZÍNHÁZ

D. e. 11, 2, 4, 6, 8 órák

Hétlőn 4-6-8 órák

Orsai csomópont

METEOR

Fél 2, fél 4, fél 6, fél 8 órák

Végzetes éjszaka

Hétlőn fél 4, fél 6, fél 8 órák

VIHAR SZÍVEBEN

3. oldal

DEBRECZEN

